

EDINOST

206 Adelaide St. W.

Toronto 1, Ont.

"Authorized as second class mail,

Post Office Department, Ottawa"

Edinost

NEODVISNO GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV

Let. 5. Št. 219.

Cena 5 c.

TORONTO, ONTARIO WEDNESDAY, JUNE 25TH, 1947.

Price 5c.

Vol. 5. No. 219.

PRVI POV RATNIKI IZ KANADE V DOMOVINI NAVDUŠENO SPREJETI

VEČ KOT 20.000 MEŠČANOV REKE IN SUŠAKA JE Z NAVDUŠENJEM SPREJELO POV RATNIKE. ZASTOPNIK VLADE L. R. HRVATSKE DR. PAVLE GREGORIČ POZDRAVIL VRAČAJOČE IZSELJENCE.

Split; — Tanjug poroča, da je več kot dvajset tisoč meščanov Reke in Sušaka navdušeno sprejelo prvo večjo grupo vračajočih se izseljencev, ki so se iz Kanade vrnili v domovino.

V imenu vlade L.R. Hrvatske je povratnike v prisrčnih besedah pozdravil dr. Pavle Gregorič predsednik nadzorne komisije LR Hrvatske. V imenu mesta Reke in Sušaka pa je povratnike pozdravil tajnik mestnega Ljudskega odbora Reke.

V imenu vrnivših se izseljencev je govoril Stevo Serdar — član Sveta Kanadskih Južnih Slovanov, kateri je med drugim rekel: — "Mi smo prišli, da vse svoje moči vložimo za izvršenje novega pet letnega načrta Jugoslavije, kateri bo narode Jugoslavije dovedel do blagostanja in sreče. Čutimo, da smo v svoji mladosti izgubili naše moči in se znojili za kapitalistično proizvodnjo, a sedaj bomo naše poslednje sile vložili za proizvodnjo skupnosti za dobrobit in blagostanje vseh nas. Gradili bomo skupno naša rodno domovino z junaškimi narodi naše domovine FLR Jugoslavije, ki so pod vodstvom genijalnega voditelja maršala Tita tako vztrajno in junaško porazili nazi-fašizem in svoje domače hlapce. Z skupnim delom nas vseh bo zrasla iz ruševin, katere je pustil naglusi sovražnik, nova industrijalizirana in modernizirana domovina kmetov, delavcev, delovne inteligence in vsega ostalega miroljubnega ljudstva Jugoslavije.

Z nami je tudi naša mladina, katerih mlade moči noče posvetiti tujcu, ampak za svojo domovino. Na našo mladinsko progo, katero naša mladina v Jugoslaviji z

tako velikim navdušenjem gradi, bo prišlo tudi 43 kanadskih mladincev in mladink, da pomagajo odlični jugoslovanski mladini čim preje dovršiti zadano nalogo.

Pripomniti moram, da je to prva večja skupina, ki prihaja v domovino in da za to skupino namerava priti, druga, tretja in četrta grupa, katere bo vsaka, ravnotako kot prva dovela s seboj stroje in orožje, da se jih vključi v novi pet letni načrt in olajša ustvaritev petletnega načrta, če mogoče še predno bo potekel čas določenega roka." Je rekel Stevo Serdar.

Jugoslovanski povratniki iz Kanade so naslovili na maršala Tita in vlado ter vladam posameznih Federativnih enot pozdravne brozave ob priliki povratka v katerih so izražali radost njihovega povratka v domovino in svojo voljo da so pripravljeni vložiti vse svoje sile za izvršenje petletnega načrta.

Po sprejemu na Reki, so se vrnivši povratniki podali na letovišče v Opatijo, kjer bodo ostali za neki čas na okrevališču in letovišču predno odidejo vsak na svoje domove.

Povratniki iz Kanade v Opatiji

Opatija; — V grupi 500 povratnikov, ki so se vrnili iz Kanade v domovino so večinoma kvalificirani industrijski delavci in so se takoj po njihovem povratku nudili državi, da se jih vključi v industrijo. Oni so iz skupnega fonda \$1.200.000 kupili stroje in jih pripeljali s seboj.

Na tiskovni konferenci katere se je vršila v Opatiji so povratniki izjavili, da se je njihova želja za povratek v domovino vzbudila takoj po osvoboditvi Jugoslavije. Jugoslovanski izseljenci so z največjim zanimanjem zasledovali osvobodilno borbo narodov Jugoslavije in ustvarjanje nove demok

kratične države.

Delavka, Marija Tomčič, govoreča o jugoslovanskih ženah v Kanadi, je dejala, da so one ponosne na svoje sestre v domovini in smatrajo za svojo dolžnost, da jim v njihovih naporih pomagajo.

"Vsi mi pozdravljamo pet letni načrt in smo pripravljeni vložiti vse sile za njegovo izvršenje," je izjavil kovinski delavec Šiman.

Izseljencem so prožane znatne olajšave v reguliranju delavskih odnosov. Izseljencem, kateri bodo delali pet let na delu v FLR Jugoslaviji so priznane vse pravice na socialno zavarovanje.

Anglija in Amerika ne marajo razorožitve

"RAZOROŽITEV NEMOGOČA BREZ PREPOVEDI ATOMSKE BOMBE" — GROMIKOV

Lake Success, N. Y., — Razorožitvena komisija je 18. junija odklonila vključiti nadzorstvo nad atomsko bombo z pogajanjem splošne razorožitve. Delegat Sovjetske zveze, Andrej Gromiko je takoj napovedal, da bo ta zaključek proizvodnji propasti razorožitvene napore.

Umetno deljenje teh dveh vprašanj bo vzrok propasti naporov izvesti resolucijo splošnega zasedanja Združenih Narodov o regulaciji orožja in to z vsemi posledicami — je rekel Gromikov.

Tri in pol ure je Gromikov sedel z očitno potrpežljivostjo med tem ko je komisija paragraf za paragrafom zavrgla z glasovanjem z dolge liste Sovjetske in Poljske predloge, da se nadzorstvo atomske bombe vključi v razorožitvena pogajanja.

Komisija, ki je ignorirala prejšnje Sovjetske opozorilo, je tudi glasovala 8 proti 1. za ameriški načrt, po katerem bi bila ta dva predmeta ločena eden od drugega. Samo Sovjetski delegat, A. Gromi

kov je glasoval proti, Poljska in Kolumbija niste glasovali.

Komisija, potem ko je dala vse Anglo-Ameriškiemu bloku kar je ta zahteval je začela zaključevati sejo, ko je Gromikov spomnil trudne delegate, da je zahteval pravico govoriti, ko bo glasovanje potekalo.

DELEGATI SO SE RAZBURILI

Oblečen v sivo-barvno poletno obleko se je Gromikov sklonil črez svojo mizo do mikrofona, da spregovori v eno-minutnem govoru, kar je provzročilo, da so delegati poskočili.

Gromikova izjava je bila povedana z napori, da se prepove atomsko bombo takoj in na vsaki način. On je zahteval takojšnje uničenje ameriškega atomskega orožja.

Na zahtevo A. Gromikova je delegacija Združenih držav ponudila, da bo uničila atomsko bombo, ko bo upostavljeno nadzorstvo nad atomsko energijo — in ne prej, kakor zahteva A. Gromikov.

Plenarna seja Glavnega Odbora Zveze Kanadskih Slovencev

Toronto, Ont. — Dne 21. in 22. junija se je tukaj vršila seja Gl. Odbora Z.K.S. na kateri se je sprejelo več važnih zaključkov in popolnilo izpraznjena mesta, ki so vsled povratka v staro domovino nastala v Glavnem Izvršnem Odboru.

Seje so se udeležili Gl. odborniki iz St. Catharines Tov. P. Geršič in P. Štoudohar. Gl. predsednik J. Miketič, Windsor, zastopnik odseka Andrej Kovač, Val d'Or, Que. in predsednik nadzornega odbora Z.K.S. Valentin Ručigaj, Oshawa in ostali glavni odborniki iz Toronto; Ludvik Troha, Jože Serjak, J. Smrke, Marjeta Slak in John Šeme.

Na seji se je sklenilo, da bo Z.K.S. še nadalje ostala, četudi je odšlo večje število najboljših aktivistov, ki so se povrnili v staro domovino — organizirana na nacionalnem temelju, ker se je videlo, da je to najboljši način organizirati še ostale Slovence in Slovenke, kateri še niso v vrstah

Z.K.S. V svrhu organiziranja se bo odprla kampanja 1. avgusta in se bo končala 1. januarja 1948. Obstoječo enotnost med jugoslovanskimi izseljenci se bo v bodoče še bolj poglobilo, potem skupnih priredb in sestankov ter splošnim medsebojnim pomaganjem. Kot do sedaj, se bo trudila za ohranitev pravičnega miru in pri tem razkrinkovala hujšake nove vojne in delala za zblizanje med kanadskim narodom in narodi Jugoslavije s tem da bo pravilno pojasnjevala težnje jugoslovanskih narodov med tukajšnjem kanadskim ljudstvom.

Od strani bratske hrvatske organizacije je sejo Gl. Odbora Z.K.S. pozdravil v imenu članstva,

Ivan Pribanič, tajnik S.K.H., od strani srbske organizacije, tov. Miloš Grubič, tajnik S.K.S. in od strani organizirane mladine, tov. Josip Brelič. Od kateri so vsi obljubili bratsko pomoč pri naporih Z.K.S. v njenem delu.

Iz plenarne seje Z.K.S. so bili poslani pozdravni brozavi Vseslovanskemu odboru v Beogradu, maršalu Titu in predsedstvu vlade LR Slovenije v Ljubljano v katerih se je obljubila pomoč in sodelovanje v naporih za trajni in pravični mir ter upostava dobrih in prijateljskih odnosov med vsemi miroljubnimi narodi sveta, a v prvi vrsti med narodi Kanade in novimi demokratičnimi državami v Evropi.

Za novega urednika lista Edinosti je bil nameščen, tov. J. Smrke bivši Gl. tajnik Zveze Kanadskih Slovencev in kateri je nadomestoval odsotnega bivšega urednika tov. G. Matešiča. Tov. G. Matešič kakor je znano se je vdeležil Vseslovanskega Kongresa v Beogradu od koder se ni mogel povrniti, ker mu britansko poslanstvo ni hotelo dati vize za povratek v Kanado. Za Gl. tajnika Zveze Kanadskih Slovencev je bil enoglasno izvoljen Jože Serjak in kot blagajnik, blagajne lista Edinosti in Z.K.S. pa je ostal tov. Ludvik Troha. Na izpraznjena mesta v izvršni odbor se je izvolilo J. Šemeta in Angelo Košmrl.

Značilnost seje je bilo bratska diskusija in zaupanje s katerim so se glavni odborniki in delegati odločili v bodoče odstraniti vse nedostatke, ki so bile do sedaj ovira pri organiziranju ostalih Slovencev v Z.K.S. ter zri pogumno ob obraz vsem potežkočem katere bi jim prišle na pot v bodoče pri njihovem delu in naporih za pravični in trajni mir na svetu.

Svetovna reakcija se vedno bolj meša v zadeve neodvisnih držav

Varšava, "Tanjug": — Dne 17. junija se je začelo plenarno zasedanje Vse-slovanskega odbora. Na dnevnem redu je bilo poročilo predsednika odbora o dosedanjem delu in načrt za bodoče delo, kakor tudi priprava za Kongres slovenskih znanstvenikov v letu 1947. in za sklicanje naslednjega slovanskega Kongresa.

Govorec o delu Vse-slovanskega Odbora, je predsednik Maslarič orisal pogoje pod kakršnimi je začel odbor s svojim delom, potem ko je bil izvoljen na povojnem Vseslovanskem Kongresu v Beogradu. On je podčrtal, da so osvobodjeni slovanski narodi napregli vse svoje sile, da obnovijo svoje razdejane dežele in izpolnijo svoje gospodarske načrte, da utrdijo svoje nacionalne in demokratične uredbe, da poglobijo prijateljstvo med slovan

skimi državami, ter da pride do pravega in pravičnega miru. Pariška konferenca je završila svoje delo za sklepanje miru z sateliti Nemčije. Na njej so se manifestirale sile reakcije, katere so ovirale slovanskim državam njihove nacionalne pravice — Na moskovski konferenci štirih zunanjih ministrov, poleg pozitivnih rezultatov se ni dosegel sporazum v nekih principijelnih vprašanjih, ker so sile reakcije prišle do še večjega izraza, kakor na pariški Konferenci.

Zadnje leto, katero se je začelo z Churchill-ovim govorom v Fultonu, se je završila s "programom pomagati Grčiji in Turčiji" in je vse to pokazalo, da sile svetovne reakcije — ne samo, da niso porazene, ampak da so zadnje čase postale aktivnejše. Poleg pozivanja na križarsko vojsko proti Sovjetski zvezi, se svetovna reakcija vedno bolj meša v notranje zadeve drugih držav, izziva s svojim pritiskom krize v Italiji in Franciji in drugod. S posredovanjem anglo-ameriške reakcije niso bili izkorenjeni vojni zločinci, državam katerim bi morali biti izročeni.

Svobodoljubni narodi, na prvem mestu slovanski, z skrbjo gledajo v bodočnost. — Slovanski narodi na čelu s Sovjetsko zvezo uporno branijo demokracijo in mir na svetu proti podžigalcem nove vojne, predendentom svetovnega gospodstva.

Nato je Maslarič pobijal klevete in obrekovanja svetovne reakcije proti novega slovanskemu gibanju, češ, da slovanske države na čelu s Sovjetsko zvezo predstavljajo blok proti "zapadni demokraciji", da v teh državah vladajo totalitarni režimi in tem podobne izmišljotine.

ALBANSKA VLADE IZROČILA VARSTVO SVOJIM DRŽAVLJANOV FLRJ

Vlada Ljudske Republike Albanije je zaprosila Vlado Federativne Ljudske Republike Jugoslavije, da prevzame v varstvo pravice in interese albanskih državljanov v Kanadi.

OBLASTVA AMERIKE IN ANGLIJE NE SPOŠTUJEJO SKLEPOV Z. N. O IZROČITVI VOJNIH ZLOČINCEV

Rim, (Tanjug) — Tiskovni ataše političnega predstavništva FLRJ v Rimu Josip De Franceschi, je imel v prostorih predstavništva za italijanske in tuje novinarje dne 23. maja konferenco na katerih je podal izjavo o jugoslovanskih razselskih izseljencih.

Najprej je poudaril odločno voljo vlade FLRJ, da v sodelovanju z ostalimi članicami pomaga pri reševanju problema repatriacije razselskih izseljencev in izročitve vojnih zločincev. Nato je rekel, da so ameriška in britanska vojaška oblastva v Italiji pri tem delale razne težave ter ovirale repatriacijo in izročitev vojnih zločincev. Izjavil je:

"V Caserti je bil 5. junija 1945 sestanek predstavnikov jugoslovanske delegacije pri zavezniškem posvetovalnem svetu za Italijo s predstavniki Unre, podkomisije za izseljenje zavezniške kontrolne komisije, političnimi svetniki z ZDA in Vel. Britanije in v glavnem štabu zavezniških vojaških sil za Sredozemlje in z organi glavnega štaba za Sredozemlje. Na zahtevo jugoslovanskih delegatov je bilo sklenjeno:

1. Zavezniška vojaška oblastva bodo po taboriščih delila redno jugoslovansko časopisje, kar naj bi ugodno vplivalo na repatriacijo;

2. predstavniki Jugoslavije bodo obiskali vsa taborišča in repatriirali tiste, ki se bodo prijavili za repatriacijo.

Defranceschi je opozoril na zahrbtni uboj vršila dolžnosti jugoslovanskega konzula v Neaplu Vicka Glumčiča. Ta uboj v prostoru britanskega poveljnika v taborišču Poggio Reale je delo četniških zločincev. Britanski poveljnik pa ni niti s prstom ganil, da bi obvaroval jugoslovanskega predstavnika. Defranceschi je poudaril, da ni bilo zoper Glumčičeve ubijalce ničesar ukrenjenega, čeprav so pripadali vojaškim formacijam, ki so se borile na strani hitlerjencev. Ta naša zahteva ni bila sprejeta iz razloga, da nima naša zavezniška vojaška oblastva dovolj vojaških sil, ki bi opravile to delo. Kasnejšim zahtevam našega predstavništva je sledil štirikrat enak odgovor:

Kljub vsem prevzetim obveznostim niso britanska vojaška oblastva doslej ničesar storila, da bi se repatriacija pospešila, ampak so nasprotno skušale onemogočiti repatriacijo.

Za primer je Defranceschi navedel, da so jugoslovanski predstavniki redno pošiljali jugoslovansko časopisje v navedena taborišča, da pa od 20.000 izvodov raznih časopisov ni prišla v taborišča niti ena številka. O tem so na razpolago dokazi. Defranceschi je poudaril: "Medtem ko tu onemogočajo našim ljudem, da bi se seznanili z življenjem v domovini in da bi se na ta način pospešila repatriacija, se na drugi strani po teh taboriščih tiskajo časopisi, vestnik, brošure in celo knjige znanih zvestih Hitlerjevih sodelavcev in vojnih zločincev."

Defranceschi je opozoril na zahrbtni uboj vršila dolžnosti jugoslovanskega konzula v Neaplu Vicka Glumčiča. Ta uboj v prostoru britanskega poveljnika v taborišču Poggio Reale je delo četniških zločincev. Britanski poveljnik pa ni niti s prstom ganil, da bi obvaroval jugoslovanskega predstavnika. Defranceschi je poudaril, da ni bilo zoper Glumčičeve ubijalce ničesar ukrenjenega, čeprav so pripadali vojaškim formacijam, ki so se borile na strani hitlerjencev. Ta naša zahteva ni bila sprejeta iz razloga, da nima naša zavezniška vojaška oblastva dovolj vojaških sil, ki bi opravile to delo. Kasnejšim zahtevam našega predstavništva je sledil štirikrat enak odgovor:

prav so znani. Navedel je vrsto primerov, ko so Jugoslovane, ki so se priključili za repatriacijo, pretepli in mučili pred očmi britanskih oblastev.

Defranceschi je nadaljeval: Da bi se onemogočanje repatriacije izvajalo še bolj sistematično in uspešneje, so bile v taboriščih ustanovljene odborniške, kakršne so taboriščna policija ter komiteji ali odbori. Namen teh organizacij je, da onemogočajo repatriacijo izseljencev. V taboriščni policijo so redno jemali vojne zločince in stare policajce, ki so zvesto služili Nemcem. Poleg tega so v taboriščih celo vojaške formacije, ki so oborožene in dobivajo povelja od svojih poveljnikov-izdajalcev in vojnih zločincev. Tako imamo n. pr. takoiemenovano kraljevsko vojsko. V tej vojski so organizirane skupine banditov, ki spravijo s sveta vsakogar, ki izjavi, da bi se rad vrnil v domovino. V tej vojski so vojni zločinci, o katerih je britansko, zunanje ministrstvo sporočilo naši vladi, da bodo izročeni našim oblastvom. Med njimi so tile vojni zločinci: Momčilo Djujić, Dobrosav Jevdjević, Jaša Ljotić, kapetan Ratko Parezanin, kapetan Ratko Obradović, četniški polkovnik Milan Cvjetičanin, polkovnik Sergij Živanović, kapetan Zike Mladenović, agent gestapovske posebne komisije na Banjici Rade Grujičić in drugi.

Jugoslovanski ataše je nadaljeval: "Po teh taboriščih organizirajo teroristične skupine, ki imajo nalogo, da odidejo ilegalno v Jugoslavijo, kjer naj bi delovale

proti državi. Za vzgled naj bo aretacija majorja Blaža Jurkovića na dan 16. aprila t. l. Pri njem so našli 30 ponarejenih potnih dovolilnic za cono A in B. Komu so potrebni ti ljudje, da jih zavezniško vojaško poveljstvo v Italiji tako skrbno čuva in zanje skrbi in da jih ne izroči, kar bi moralo storiti glede na obveznosti, ki jih je sprejelo pred ZN in ki jih je dalo vladi FLRJ glede njihove izročitve? Ali niso med drugim potrebni tudi zato, da pomagajo pri onemogočanju repatriacije naših državljanov?

Na noben način se ne da razlagati dejstvo, da gredo ameriška in britanska vojaštva v Italiji s podporo vatikanskih organizacij tako daleč, da odkrito ščitijo vojne zločince, ki so prizadejali toliko trpljenja predvsem svojem lastnemu narodu, nato pa se postavili na stran skupnega sovražnika. Ameriška vojaška oblastva so napravila še korak naprej in onemogočajo izročitev tistega majhnega števila vojni zločincev, glede katerih je britanska vlada izdala dovoljenje. Tako je n. pr. britanska vlada dovolila, da se našim oblastvom izroči vojni zločinec ustaški minister Kuvedžić. Ameriška vojaška oblastva pa so preprečila njegovo izročitev.

Zavezniška vojaška oblastva so neposredno po svojih funkcijah sodelovala in še sodelujejo pri onemogočanju repatriacije tistih, ki bi se radi vrnili v domovino. Kot dokaz je Defranceschi navedel primer naklonjenosti zavezniškega majorja Cleasolda nasproti zločin

cu, poveljniku ustaške policije v Slavoniji, nato primer kapetana Knobsa, ki je leta 1946 v Trstu nasilno zadržal v transportu za repatriacijo 2 jugoslovanska državljana, in primer ameriškega majorja Williama Balmana, ki je 20. aprila t. l. jamčil vojnemu zločincu podpolkovniku Miloradu Popoviću, da ne bo izročen jugoslovanskim oblastvom. Poveljnik taborišča Eboli, britanski polkovnik Hanson je na podlagi denunciacije zločince Damjanovića zaprl v se logoraše, ki so bili na sumu, da bi lahko pobegnili iz taborišča in se prijavili jugoslovanskim predstavnikom za repatriacijo. Zaradi iste stvari so zaprli v ječo za kaznjence 30 Jugoslovancev v taborišču Rimini. 17. aprila je bilo na sestanku srbskih emigrantov v Rimu izrečeno navzočim, da je bilo v pisarni polkovnika Singleya, ki pripada zavezniški komisiji, posajeno, da bodo izselili ljudi iz taborišča v Eboliu samo zaradi njihove varnosti, češ da bo po ratifikaciji mirovne pogodbe z Italijo nevarno, da ne bi italijanska vlada izročila vojni zločincev in pripadnikov kvasilinskih vojaških formacij. To je zares najbolj jasna razlaga, zakaj so izseljevali iz taborišča.

Znan je tudi primer, ko so četniki v Formiju napadli italijanski vlak, v katerem je bilo 70 internancev, ki so jih italijanska oblastva z oboroženim spremstvom karabinjerjev poslala na Liparske otoke. Četniki so ta voz napadli in osvojili internance. V Rimu. (Dalje na 4 strani)

"EDINOST"

Published weekly at

206 Adelaide St. W., Toronto, Ontario,
by Edinost Publishing Proprietor
in Slovenian Language

Registered in the Registry Office for the City of Toronto
on the 25th day of June, 1942, as No. 47939 C. P.

EDINOST

Izhaja vsako sredo v slovenskem jeziku. Naslov lista:
206 Adelaide St. W. Toronto, Ontario.

Dopisi brez podpisa se ne vpoštevajo. Rokopis nenaro-
čenih člankov in dopisov se ne vrača.

Seja Glavnega Odbora Z. K. S.

Na seji glavnega odbora Zveze Kanadskih Slovencev, ki se je vršila 21. in 22. junija v Torontu se opazovalcu ni moglo nuditi lepše prilike kot je bila ta, da se je mogel prepričati o znani slovenski vztrajnosti in pogumnosti. Na tej seji so gl. odborniki ZKS namreč sklenili, da gremo naprej kot do sedaj, organizirani na nacionalni podlagi. Rekli so s tem da je nemogoče misliti pravega Slovence, sina ali hčere onih Slovencev, ki so se v domovini štiri leta tako junaško bojevali proti fašizmu in nacizmu ter domačim hlapcem, če ne bi sedaj še nadalje vztrajali in še pomnožili svojo organizacijo, kljub odhodu aktivistov v domovino in drugim neprilikam.

Morda bi kdo mislil, da niso posebne težkoče odhod aktivistov in urednika Edinosti, ako pa se stvari od bližje pogleda se mora priznati, da to pomeni skoro ravno toliko kot graditi organizacijo iz temeljev. Ti temelji so bili položeni na seji gl. odbora.

Kar sedaj organizacija potrebuje, je sodelovanje neorganiziranih Slovencev z organiziranimi, kateri so še ostali v Kanadi. Res, da bodo še premembe, ko bo odšla druga in tretja grupa v domovino, ali kakor je soditi po naročnikih lista Edinosti bo še vedno ostalo zadostno število Slovencev in Slovenk za močno organizacijo. Pri njih je le potrebno potrpati na tisti čut, kateri je vodil Slovence v domovini v štiriletni borbi.

Stisnjeni med sovražno fašistično Italijo in nacistično Nemčijo niso niti mislili, da so številčno mnogo manjši v primeri s tema dvema velikima državama, ampak so se junaško postavili na pot temu zlu. Zasmehovali one, kateri so jim rekli da jih je malo in so dejali, "da niso trhle bilke — so ljudje." Niso pa samo dejali tega, to so tudi do pičice dokazali. Ker so bili ljudje, so zmagali in ostali, a ne samo ostali, porobili so si tudi svojo neodvisnost in sedaj po tisočih letih trpljenja in sužnosti, skozi mučeniško pot do svobode si grade svoj lastni dom v svoji lastni LR. Sloveniji.

Torej mi Slovenci v Kanadi smo del tega junaškega naroda in smo danes ponosni na to, da smo sinovi in hčere tega — po duhu tako velikega naroda. Nismo pa samo ponosni, ampak smo jim tudi vedno radi pomagali in to moralno in materialno. Pomagati smo jim mogli zato, ker smo bili organizirani in če bomo organizirani ostali jim bomo mogli še nadalje pomagati.

Pomoč jim moremo nuditi na več načinov, ali od raznih načinov pomoči je tudi zelo važna pomoč, borba proti ostankom fašizma in podžigalcem nove vojne, ki danes lajajo iz daljave na nedosegljivo Jugoslavijo. Ta način pomoči se more dati preko delavskih unij v Kanadi s tem, da se kanadskemu delavstvu pravilno tolmači našo novo Jugoslavijo, namreč da ni nasprotna zapadnim zaveznikom, kakor bi jo reakcija rada slikala pred kanadskim narodom ampak prijateljsko razpoložena napram kanadskemu narodu, kakor tudi napram drugim miroljubnim narodom. S tem bo pomagano njim in nam samim tukaj v Kanadi. To je seveda samo majhna ilustracija, na kakšen način se daje indirektna toda izdatna pomoč, ki je v korist vsem.

Da bi se taka pomoč mogla dati mora biti človek organiziran v Zvezi Kanadskih Slovencev, kjer bo črpal pravilne informacije in jih bo potem mogel prenesti na kanadsko delavstvo. Zato sedaj po tej plenarni seji na stran vso malodušnost in se organizirati v svoje nacionalne organizacije. Nevtralnost je najbolj škodljiva stvar med narodom, a nasprotno je odločnost krepost, ki je tako svojstvena kremenitemu značaju.

Na seji glavnega odbora Z.K.S. se je tudi kot najvažnejša dolžnost povdarjalo bratstvo in enotnost med jugoslovanskimi izseljenci. Od bratskih srbskih in hrvatskih organizacij je obljubljena vsa podpora pri organizacijskem, kakor tudi v vsakem drugem oziru. Iz tega je razvidno, da Z. K. S. ne bo osamljena, ampak krepko podpirana, po drugih naprednih organizacijah, ki imajo iste cilje namreč boj proti ostankom fašizma in reakciji, kar pomeni ob enem boj za pravični in trajni mir.

Mladinska konvencija

Organizirana kanadska jugoslovanska mladinska zveza bo imela 11. in 12. julija svojo konvencijo. To bo druga konvencija mladine od kar se je organizirala kanadska jugoslovanska mladina v eno posebno organizacijo. Do danes ima mladinska organizacija okrog 14. odsekov z okrog 600 člani. Skoro v vsaki naselbini kjer bivajo jugoslovanski izseljenci in se tam nahaja mladina je tudi mladinski klub.

Mladina bo na tej svoji konvenciji razpravljala po vprašanih razširjanja svoje organizacije, o športnih, kulturnih, prosvetnih in drugih aktivnostih. Poleg tega bo pa tudi na dnevnem redu na tej mladinski konvenciji vprašanje, kako pomagati Jugoslaviji in mladina name-rava poslati eno delavsko mladinsko brigado na mladinsko progo Samac-Sarajevo.

Dočim je mladinsko gibanje med jugoslovansko mladino v Kanadi še zelo mlado, je vendar že do sedaj do-prineslo k skupnem delu mnogo uspehov. Udeležuje se v vseh podvzetjih aktivno z starejšimi organizacijami odraslih in vsled tega je naša dolžnost podpirati to mladino v vsakem oziru. Kjer še ni organiziranega skupnega jugoslovanskega mladinskega kluba naj ga starejši pomagajo organizirati. To je zelo važno, ker svet bo ostal na mladini.

VLOGA DELAVSKEGA TISKA IN NAŠE NALOGE

Na plenarni seji glavnega odbora Zveze Kanadskih Slovencev, ki se je vršila dne 21. in 22. junija, je urednik Edinosti J. Smrke dejal zbranim glavnim odbornikom in delegatom naslednje besede:

Dragi tovariši glavni odborniki in delegati:

Ko pogledamo danes po svetu in proučujemo svetovne dogodke in svetovni položaj ne moremo drugače, kakor videti, da se danes vrši neprestana, težka borba med svobodoljubnim človeštvom, ki si želi mir in srečnejše življenje in silami, ki bi rade podžgale novo vojno in tako držale — pod peto vstajajoče ljudske množice.

Sovražniki ljudstva v splošnem, po porazu fašizma v Evropi ne mirujejo in danes po dveh letih od kar je končana strašna vojna snujejo nov načrt, kako začeti novo in še strašnejšo vojno. V ta namen se že sedaj oborožujejo z novim orožjem, kot je atomska bomba, bacili, novimi bliskovitimi letali, da bi to njihovo strašno orožje hitreje prenašali in morili ljudstvo vsepovsod, koder bi se jim zljubilo.

Da ne bi bili v dvomu, komu je to namenjeno se zlorablja v ta namen tisk v katerem se z najgršimi imeni napada Sovjetsko zvezo in druge nove demokratične države, ki so izšle iz zadnje protifašistične vojne zmagovite med katerimi je tudi naša Jugoslavija.

Proti novi FLR Jugoslaviji je danes naperjena glavna ost fašističnega sovraštva. Kaj vse že nismo imeli prilike čitati v reakcionarnem časopisu, proti Titu in proti tej mladi demokratični državi, ki je sedaj z lastnimi napori dosegla skoro popolno obnovo in gradi po svojem petletnem načrtu svojo lastno industrijo, tako, da bo potem industrije dovela svoje narode do splošnega blagostanja.

To seveda ni po volji izkorišča- valcem in sovražnikom ljudstva in se proti temu upirajo na vse mo- goče načine potom tiska, ki je pod nadzorstvom veleindustrijalcev in veleposesnikov. Ta tisk je reak-

cionarni tisk. Reakcionarni je za- to, ker bije neprestani boj proti napredku širokih ljudskih množic in jih želi držati v siromaštvu in sužnosti.

Imamo pa temu nasproti tisk navadnega človeka, ki se bori za napredek delavcev, kmetov, delovne inteligence, ki se bori za mir in blagostanje miroljubnega človeštva. Ta tisk ljudskih množic je v zapadnih državah v primeri z reakcionarnim tiskom številčno šibkejši, mnogo manjši, toda mnogo učinkovitejši in učinkovitejši je zato, ker obvešča svoje čitatelje pošteno, ter jim kaže pot po kateri se more doseči blagostanje in pravičen mir. Naš tisk, delavski tisk ljudskih množic, je torej tisto sredstvo, ki lomi monopol tiska svetovnih industrijalistov in tako izgublja reakcionarni tisk z vsakim dnem svojo moč. Dejstvo je, da reakcionarni tisk danes ne vlad- da več celemu svetu in to je ogrom- na pridobitev ljudskih množic.

Med delavskim in reakcionarnim tiskom je neprestana in nepomir- ljiva borba, boj med poštenim obveščanjem in nepoštenim zavaja- njem. Dočim reakcionarni tisk ne more prenašati in slišati resnice, ne mara slišati o svobodi ljudskih množic. Najrajši se sklicuje na de- mokracijo kateri on sam ne da du- ška. Poglejmo kako si je danes reakcionarno časopisje skoro na las podobno. Kateri koli časopis se po- gleda so si vsi edini v dnevnih poročili, da je Sovjetska zveza kriva za vse politične, gospodarske in celo za elementarne premembe na svetu. V posameznih državah je bila Sovjetska zveza obdolžena, za premembe na Madžarskem, za borbo med demokratičnega naroda v Grčiji za borbe na Kitajskem itd. itd. V- se to reakcionarni tisk zavija ta-

ko umetno, da ako bi ne bilo delav- skega tiska da, to stvar pravilno tolmači, bi te laži verjelo mnogo preprostega ljudstva, akoravno so nekatere vesti še tako okorno za- vite. Posledica tega bi bilo, da bi miroljubno ljudstvo prelivalo svo- jo kri za svoje izkoriščevalce v vojni, ki bi jo nahujskalo po vele- industrijalistih nadzorovano časo- pisje.

To je samo nekoliko zelo važ- nih stvari, katere moramo imeti pred očmi, ko govorimo o reakcio- narnem in delavskem tisku. Po- leg teh je še mnogo drugih stva- ri in nalog, ki jih vrši naše delav- sko časopisje v sedanjem času in jih bo vršilo tudi v bodoče. Tu- kaj v Kanadi se nahajamo v ča- su, ko veleindustrijalisti izrablja- jo povojni čas za napad na živ- ljenski standard kanadskega ljud- stva. V to svrhu pridno odstranju- jejo kontrolo nad cenami, hrane, obleke, stanovanj in drugimi sred- stvi, ki so potrebni delavnemu člo- veku za njegovo življenje. Posledi- ca tega je, da se cene vedno višajo, a zasluček delavca pada. Današnji dolar ni več dolar, ki velja 100c ampak velja samo 53c in to po uradni kanadski statistiki.

Ne samo to. Brezposelnost se že danes vidi, kako objema vse večje delavske množice, tako, da imamo danes po izjavi merodajnih kro- gov, 300.000 brezposelnih delav- cev v Kanadi. Med temi je mno- go vojnih veteranov. To število, kakor izgleda bo v bodoče vedno naraščalo. Že danes se pripeti slu- čaj, da nekatere kompanije ne za- poslijo še primeroma mladega de- lavca pri štiridesetih letih. Že da- nes se tudi krše pravice delavskih unij in se jih ovira pri organizir-anju delavcev v svoje delavske ustanove. Importira se ljudi, kate- rim se plačuje suženjska plača, kot se je nedavno dogodilo v Que- bec, ko je državni poslanec im- portiral 40 poljskih deklet v nje- gove tekstilne tovarne, da mu de- lajo za 25c na uro. Takih dogod- kov bo v bodoče vedno več. Vrše se tudi razne diskriminacije proti tu- jerodcem in židom. Z vsem gor- njem je povezan tudi reakcionar- no geslo "rudeče strašilo", ki ga reakcija vedno privleče na dan iz zaprašenega podstrešja, kadar ko- li je potrebno kaj zakriti, ali se pa boriti proti zvišanju delavskih plač.

To "rudeče strašilo" so hoteli uporabiti tudi pri odhodu naših prvih povratnikov v domovino in jih je v ta namen reakcionarni tisk nesramno napadel. Vse to in še mnogo drugih stvari dokazuje ka- keliko važna je delavski tisk in kako velike naloge stoji pred nami za uspeh tega tiska, da bo mogel us- pešno odbijati napade reakcije na vse kar je bilo gori navedenega in vse kar še pride v bodoče na pot, da bi oviralo napredek in svobodo miroljubnega ljudstva.

Med ta delavski tisk spada tudi naša Edinost. Zveza Kanadskih Slovencev je bila in smo prepriča- ni da bo tako še nadalje ostala, glavna pobornica delavskega tiska. Da bo še nadalje zavzemala s povečanimi vrstami mesto neloče- no od kanadskega naroda v borbi za boljše življenje kanadskega de- lavstva in miroljubnega ljudstva v splošnem. Mi se ne moremo in ne smemo ločiti od kanadskega ljud- stva, ker živimo med njimi, delo- mo, trpimo in se veselimo njihov- vih zmag, ki so tu in tam vendar le dosežene z vztrajno borbo.

Vsem je znano iz poročil naše- ga časopisja in tudi drugače, da je lanske jeseni odšla delegacija na Vse-Slovanski kongres, ki se je vršil v Beogradu. List Edinost in Zveza Kanadskih Slovencev je bila na tem kongresu zastopana po našem bivšem uredniku G. Ma- tešiču. Naše bratske zveze so za- stopali; Edo Jardas, bivši tajnik Saveza Kanadskih Hrvatov do- čim je Savez Kanadski Srbov bil zastopan po uredniku Srbskega Glasnika Maksimu Bjeliču. Mladi- no pa je zastopal Mirko Šimac, tajnik C.S.S.Y.F.

Vse-Slovanski kongres v Bel- gradu je bil ena največjastnejša manifestacija solidarnosti in brat- stva vseh Slovanov z vsemi miro- ljubnimi narodi sveta, — za mir in varnost v svetu. Prispevek Slova- nov v zadnji vojni proti fašizmu je znan celemu svetu in smo mi danes lahko ponosni, da smo sino- vi in hčere tega velikega stebra slovenskih narodov.

Sklepi tega Kongresa so prin- esli tudi semkaj v Kanado svoj odmev, po nekaterih krajih se že ustanavljajo Vseslovanski odbori in naša Zveza je poklicana, da so- deluje v teh odborih, kjer koli se bo tak odbor ustavil v namenu, da z vsemi slovanskimi narodno- stmi dela za mir in dobre odnošaje med vsemi miroljubnimi narodi sveta.

V zvezi z Vseslovanskim kong- resom v Beogradu se je Kanad- skim Slovincem in listu Edinosti dogodila nepredvidena težkoča da se namreč naš delegat G. Matešič ni mogel povrniti nazaj v Kanado

in se skoraj po vsej gotovosti ne bo povrnil, kolikor smo obveščeni po samem G. Matešiču.

Vzrok, da je moral ostati v Ju- goslaviji je, ker mu britanske ob- lasti niso hotele, dati vize za po- vratek v Kanado. Je udarec za naš list toda mi sedaj ne sme- mo gledati na to z nekim ne- zadovoljstvom, ker krivde ne zna- ša nikdo drugi kot reakcionarno usmerjeni posamezni uradniki bri- tanskega konzulata v Beogradu in pa v Ottawi.

Mišljenje je obstajalo, da bi se vsled odhoda naših izseljencev v domovino morale združiti vse tri bratske zveze v eno organizacijo. Po večkratnem in natančne pre- tresanju o tej stvari so prišli gl. izvršni odbori treh bratskih zvez da soglasja, da se bo nadaljevalo v pravcu kot dosedaj, dokler se ne vidi za to večje potrebe.

Med temi tremi bratskimi orga- nizacijami je vladalo do sedaj naj- večje bratstvo in enotnost in je potrebno da tudi v bodoče to brat- stvo in enotnost utrjujemo do naj- večje mere, ker samo na ta način bomo največ koristili našim ide- jam tukaj v Kanadi in našemu na- rodu v starem kraju.

Te tri bratske organizacije so hrbenica Sveta Kanadskih Juž-

nih Slovanov, v katerem mi vsi skupaj delamo in bomo še delali, da se pomaga našemu junaškemu narodu v Jugoslaviji. V Svetu Ka- nadskih Južnih Slovanov smo bili združeni in tako združeni smo mo- gli doprinesiti obudovanja vredne stvari našim narodom v domovi- ni in lahko rečemo da smo uspe- li.

Eno takih del je povratek naš- ih izseljencev v staro domovino. Prepričani smo. Da je S. K. J. S. pomagal tem izseljencem, in v zameno bodo vrtniši se iz- seljenci mnogo pomagali pri us- tvarjanju petletnega načrta z svo- jimi stroji, katere so vzeli s se- boj. Med temi povratniki, je od- šlo tudi mnogo naših najboljših aktivistov v novo Jugoslavijo in ni nikakega dvoma, da bomo nji- hovo izgubo tukaj v Kanadi obču- til. No, vendar se mi tega ne smemo ustrašiti, ampak se mora- mo truditi, da bomo organizirali neorganizirane v naše vrste, ker je med nami velika večina zaved- nih Slovencev, ki še niso organi- zirani. Prav nič nas ne zadržuje, da bi se jih ne moglo organizira- ti, ker so mnogi dokazali, da ni- so sovražniki Slovenskega naroda in nove Jugoslavije, posebno ko (Dalje na 3 str.)

Prihajajo po milosti Mr. Kinga

Pod tem naslovom se glasi ure- dnikov komentar v "Daily Trib- une" članek o nemških nacistič- nih znanstvenikih, ki pridejo v Kanado z dovoljenjem kanadske vlade. Ker je ta članek zelo važen in poln resnice naj ga tukaj pri- občimo našim bralcem, da o njem, razmišljajo. Glasi se:

Naznanilo ta teden četrtek 19. junija, da bodo prišli znan- stveniki, kateri so služili hit- lerjevemu razsulemu tretjemu Raj- hu v Kanado delati pri raziskova- nju je še en potokaz, ki kaže na stališče Kingove vlade. Ti znan- stveniki - služabniki Hitlerjevega kratkodobnega ali strašnega vlad- nja, so bili važna črta Hitlerjeve obrambe, katerih vsako delo je slu- žilo firerjevi volji.

Vsaki resnični znanstvenik, kot naprimer Einstein, kateri se je upiral hitlerjevski pokvarjenosti znanstva v prilog Hitlerjevemu vojnemu stroju je zbežal iz hitler- jeve Nemčije ali pa je plačal z življenjem za njegov pogum. Oni, kateri so ostali, da so ustvarjali Hitlerjeve smrtno stroje so spre- jeli nacizem in poviševali nacistič- no "odličnost". Mnogo od teh se sedaj importira sem v Kanado po kanadski vladi.

Kot o nacijskih znanstvenikih, je nam njihova vloga jasna.

1. Oni so izmislili orožje za uni- čevanje ljudi in civilizacije njiho- vih sosednjih ljudstev. Vse pošas- tne, smrtonosne naprave, katere je Hitler vrgele proti narodom Ev- rope so bili izdelki njihovih zavi- tih zamisli — padajoči bombniki. V-bombe, potujoči krematoriji itd. Samo poraz je zmešal štrno njihovim raziskavanju na atom- skem orožju, bakteriološkim in kemikalničnem vojevanju, na me- dikontinentalnih raketnih bombah, katere bi mogle pomoriti milijone Kanadincev in Amerikancev, kot so druge morile brezštevne Ev- ropejce.

2. Oni so služili svojega "fu- herja opravičujoči njegovo teori- jo "višje rase" in iznašli posebno

"anthropologijo" (proučevanje na- stanek in obstoj človeka) za na- daljne zasuznjevanje "inferiorne- ga" ljudstva, (manj vrednega, ni- žjega človeka.

3. Oni so korumpirali nemško zdravilstvo, (medicine). Iznašli nezaslišno nacistično zamisel "ra- sne čistokrvnosti", z učenjem ka- ko dobiti zdravo čisto pleme (eu- genija) in pomagali pri metodič- nem uničevanju; 6,000,000 židov in 25,000,000 Rusov, Poljakov, Grk- ov, Francozov, Jugoslovancev in t.d. Oni so poskušali z množičnem ster- iliziranjem in so opravljali ne- varjetno grde poskuse na živih žr- tavah.

4. kot "vojaški tehničarji" so naredili — in opremili cele tova- rne, ki so mlele kosti hitlerjevih žrtev v umetno gnojilo, spremin- jale človeško masčobo v milo, na- vedale žimnice z človeškimi lasmi odstranih z glav živih in mrtvih, po koncentracijskih taboriščih.

Vse to je znano. Je znano Tru- manovi administraciji, Kingovi vladi, da tudi ljudstvu Kanade. To je bilo prišeženo na mnogih obravnavah.

Trumanova vlada je nedavno pri- pravila za importiranje 1.400 teh nečloveških nacističnih znanstve- nikov. Upostavljenim na častnih mestih znanstvenih laboratorijev kot Trumanovim doktrinarnem, jim bo dovoljeno, da se znova pri- mejo njihovega življenskega pos- la, izmišljati nove načine, kako prinesiti smrt, grozne muke in ego- nije mnogim nadaljnim milijonom. Kingova vlada sedaj importira tolpo teh stvorov, da bodo delali v kanadskih laboratorijih. Z dav- ki naloženih na ljudstvo, katerega najboljši sinovi so dali svoja živ- ljenja za poraz njihovih prejšnjih nacističnih delodajalcev, bo tem stvorom dovoljeno, da končajo nji- hov nedovršeni posel — to pot za Trumanizem novo doktrino.

Kakšna ostudna godla je to vse skupaj, — da se tri leta po dnevu zmage, dovolji vladi storiti to aga- bnost! Cela Kanada mora prote- stirati.

Likvidacija poslov glede starih kmečkih dolgov

Kot marsikaj drugega se je ure- dilo tudi pereče vprašanje kmeč- kih dolgov v Jugoslaviji. Po zako- ni o končni likvidaciji teh dolgov iz leta 1945., so bili črtani vsi dol- govi iz leta 1936 če so znašali 5.000 starih jugoslovanskih dinar-jev in ne glede na višino dolgov kmetov, ki so sodelovali v narod- no-osvobodilnem boju ali so izgu- bili življenje v vojni.

Ostali kmečki dolgov, ki se ne črtajo, pa so bili preračunani v nove dinarje FJD v razmerju de- set starih jugoslovanskih dinarjev za en novi dinar.

Da se čimprej zaključijo posli v zvezi s temi kmečkim dolgovi, je zvezna vlada ob koncu aprila meseca 1947. izdala uredb o lik- vidaciji poslov glede kmečkih dol- gov in koncem maja meseca pa še navodila za izvajanje te uredbe.

Vsi zneski kmečkih dolgov, ki jih po 31. marcu 1947 izterjajo okrajni oziroma mestni ljudski odbori od dolžnikov kmetov (ka- terih dolgove je prevzela bivša Priviligirana agrarna banka), se uporabljajo takole: 5% v korist

proračunskih rezerv okrajnih ozi- roma mestnih ljudskih odborov za kritic izrednih ali ne v celoti pred- videnih izdatkov ne glede na pro- računsko dobo; 5% pa v korist zveznega proračuna kot izreden dohodek.

Zneski izterjani pred 31. mar- cem se likvidirajo po prejšnjih navodilih (poslati jih je banki). Pristojne centralne Narodne ban- ke oziroma njeni odelki, ki vodi- jo likvidacijo kmečkih dolgov, po- šljejo ljudskim odborom sezname z navedbo dolžnih zneskov, ki jih je treba izterjati.

Okrajna sodišča izbrisejo po uradnih dolžnostih ustrežajoča bre- mena (intabulacij), in sicer vknji- žbe v korist bivše Priviligirane agrarne bank skupaj z vknjižba- mi neplačanih anuitet, kakor tudi vknjižbe denarnih zavodov za dol- gove, ki so bili prenešeni na Pri- viligirano agrarno banko. Menič- ne in druge zadolžnice, ki so bile izročene Priviligirani agrarni ban- ki (Zadružni in kmečki banki) iz- gubijo veljavo in se komisijsko uni- čijo.

Iz urada Kanadskih Južnih Slovanov

POZOR POVRATNIKI — ZELO VAŽNA NAVODILA!

V naslednjem je nekoliko najosnovnejših navodil, katerih se naj vsak povratnik drži, da se bo brez vsake ovire ukrcal na ladjo in ako želi Svetu Kanadskih Južnih Slovanov pomagati, da se ukrcanje povratnikov izvede točno in v redu. Torej navodila so:

1. Za vse posle v zvezi s povratkom se obrnite na lo- kalnega zaupnika ali na tajnika lokalne organizacije Sveta Kanadskih Južnih Slovanov v mestu v katerem stanujete.

2. Cena voznega listka (šifkarte) za odrasle je \$130.50, za otroke pod sedem let starosti brezplačno, od završenega sedmega leta do štirinajstega leta polovična cena, t. j. \$65.50. Na ladji ni kabin.

3. Za vsako vozno (šifkarto) je treba na angleškem jeziku izpolniti t. zv. "U. K. Declaration form" za vsako posamezno osebo posebej, seveda tudi za vsako dete, brez ozira koliko let je staro.

4. Železniški vozni listek do Montreala — se vplaču- je tudi pri lokalnem zaupniku, kateri pošlje denar gl. uradu S. K. J. S. skupaj z denarjem ki je vplačan za šif- karto "šifkarto" bo vsakdo dobil v Montrealu.

5. Nikar zapuščati prej naselbine v kateri živite, dok- ler vam to ne javi lokalni zastopnik S.K.J.S. Ako pa mo- rač prej zapustiti naselbino, javi to lokalnemu zaupniku.

6. Ne pošiljajte svoje prtljage v Montreal na prej- šnje naslove in tudi ne prej dokler vam ne bo sporočeno po lokalnem zaupniku, kdaj in kam jo poslati.

7. Svojo prtljago dobro zapokajte, da se ne bo raz- tresla do Montreala!

8. S sabo morete vzeti samo eden komad (kovčeg) prtl- jlage. Vse drugo pa odpošljite, kadar vam bo to rečeno na mesto ukrcanja. S sabo vzemite samo obuvalo in obleko za mesec dni.

9. Ne pokajte težjih komadov prtljage, kot 200 fun- tov po komadu. (Ako imate več prtljage kot 200 funtov zapokajte v več zabojev, izvzeti so le težji predmeti kot, peči, hladilniki in stvari, ki morajo biti v enem komadu.

10. Dobite na banki "H" form (ejč form) in zahte- vajte tudi "change of status" brez ozira koliko denarja mislite vzeti s seboj naj bo to eden dolar ali pet tisoč.

1. Pazite da bančni uradnik vpiše iztek "H" forme do konca avgusta, a ne do prvega avgusta.

12. Ako je kdo oddal bančnem uredniku "Ration Book", zahtevaj, da to vpiše v "H" form. Ako vam Ra- tion Book ne vzame jo prinesite s seboj.

13. Plačajte in obračunajte za dohodninski davek (Income tax) in shranite potrdila in vse druge dokumen- te, ki so v zvezi z dohodninskim davkom.

14. Pazno zasledujte objave v našem naprednem tis- ku za vsa nadaljna navodila v zvezi z ukrcanjem, ker je glavnem uradu nemogoče pošiljati za vsako malenkost okrožnice lokalnim organizacijam S.K.J.S.

Ako se boste držali gornjih navodil, bodite uverjeni, da ne boste imeli težkoč pri ukrcanju!

Za Svet Kanadskih Južnih Slovanov
Edo Jardas

TAJNIKOVO POROČILO KONVENCIJI SANS-a Jugoslavija bo enajsta država na svetu, ki izdeluje avtomobile

(Nadaljevanje)

ZADEV A OTROŠKE BOLNICE

Izmenjavanja informacij, nasvetov in mišljenj glede izgraditve otroške bolnice v Sloveniji so v teku med SANSom in Rdečim križem Jugoslavije, ki zastopa Rdeči križ Slovenije in Ministrstvo za ljudsko zdravje pri vladi republike Slovenije. Zadeva je silno važna in zahteva obojestransko sporazumno in zadovoljstvo, kajti tu gre za ljudsko imovino, ki jo SANS le začasno drži v zaupu. Naša odgovornost za nabrani denar preneha šele tedaj, ko bo porabljen v svrhe, za katere je bil nabran, to pa je izgraditev primernega postopja ali dela poslopja, ki naj služi v obliki blagor in zdravje slovenske mladine. Slovenska vlada v Ljubljani je bila formalno obveščena o našem projektu že meseca februarja lanskega leta. Toda Slovenija je bila tedaj še vedno ena velika ruševina, primanjkovalo je strokovnih moči, izvedencev in materiala, kakor tudi transportacije in potrebnih delavcev, da bi se oblasti takoj lotile načrtov in izgradnje. Pozabiti tudi ne smemo, da je manjkalo tudi fonda, kajti naša kvota \$150,000 je bila lansko leto samo na papirju in daleč od realiziranja in razpolaganja. Slovenska vlada se je SANSu iskreno zahvalila za to plemenito akcijo, ki je šla roka v roki z obnovo narodnega blagostanja in ljudskega zdravja. Iz kasnejše korespondence je razvidno, da so se tamonjski organi zedinili za izgraditev paviljona za tuberkulozne otroke v Gozd-Martuljku pri Kranjski gori na Gorenjskem. Zadevni načrti so bili baje poslani v Ameriko že lanske jeseni, toda SANS jih nikoli prejel ni. Medtem pa je nastal dvom, če je prvotni načrt izvedljiv, kajti nastalo je legalno vprašanje glede lastništva stavbe same. To zadržno vprašanje nam ni bilo natančno razjasnjeno, toda sodimo, da bi zgrajeno poslopje pripadalo lastniku zemljišča, faktični lastnik pa je menda sedaj ni zakonito določen zaradi novih agrarnih postav. Naš zaključek pa seveda govori, da bo otroška bolnišnica dar slovenskih Amerikancev slovenskemu narodu, torej republik Sloveniji. Niti nismo nikoli zaključili, da bomo s tem fondom pomagali zgraditi edino le paviljon za jetične otroke. To je bila samo sugestija, ideja, končno odločitev pa smo prepustili tamonjskim faktorjem, da oni določijo, kakšne vrste otroške bolnice se naj zgradi. Zaradi omenjenega zadržja je meseca februarja Ministrstvo za ljudsko zdravje v Sloveniji opustilo idejo paviljona za tuberkulozne otroke ter sprožilo alternativni predlog, da bi se namesto naš sklad uporabil za izgraditev enega krila nove otroške klinike v Ljubljani, ki bo baje stala 30 milijonov dinarjev in jo bo vlada pričela graditi prihodnje leto. Ta alternativni predlog je bil predložen seji Izvrševalnega odbora SANSa dne 23. aprila in odobren. Enako je storil tudi Glavni odbor na svoji večeršnji seji. Istočasno smo tudi vprašali za nadaljnje informacije, načrte itd., česar pa v tej kratki dobi pred konvencijo še nismo prejeli. Verjetno pa je, da se oblasti v Sloveniji bavijo s sestavo načrtov in planov za izgraditev otroške klinike v Ljubljani, pri katerih bi prišla do polnega izraza tudi naša pomoč. To je od-

govor na vsa vprašanja glede otroške bolnice. Ljudske oblasti v Sloveniji že vedo, kaj jim je najbolj nujno potrebno, in ker smo jim pred letom dni prepustili, da one odločijo, za kaj se naj naš fond porabi, je bil zaključek Izvrševalnega in Glavnega odbora popolnoma na mestu in v soglasju s prvotnim zaključkom. Medtem pa je glavni del sklada varno in obrestonosno naložen ter čaka le prilike, da bo uporabljen le v tiste svrhe in namene, za katere je bil nabran, namreč za zaščito zdravja bodočega slovenskega naroda — slovenske mladine.

UPRAVA SANS-A

Delo v glavnem uradu je bilo do prve konvencije težavno, ker tajnik do tedaj ni bil nameščen v glavnem uradu, oziroma ker SANS sploh rednega tajnika imel ni. Toda to je že znana zgodba. Delo pa je postalo težavnejše v razdobju po prvi konvenciji. Medtem ko ne moremo do septembra 1944 baviti izključno le s političnimi problemi in zadevami v področju našega programa, je moral v tej dobi imeti posla še s pomožno akcijo, z akcijo za otroško bolnišnico v Sloveniji ter s kulturno-prosvetnim delom, obenem pa skrbeti za finančno, s katero se naj bi vse to delo vzdrževalo, obenem pa prispevati naš delež za vzdrževanje Zdrženega odbora. Izposloval sem si torej začasni dopust od blaginštva pri Slovenski Narodni Podporni Jednoti ter sem od septembra 1944 do aprila 1945 posvetil ves svoj čas le SANSovemu delu, od aprila 1945 ter tja do avgusta 1946 pa po tri dni na teden, kakor tudi ves moji prosti čas. Zadržnih devet mesecev opravljam SANSove posle le ob sobotah ter ob večerih. Faktično pa rabi naša organizacija stalno uspešnega tajnika, ako pričakujemo, da se naša delo nemurno nadaljuje. Delo je težavno in umorno, toda ne sme zavistiti samo od dobre volje in osebnih žrtv ene same osebe, ki ima še druge važne odgovornosti in dolžnosti. Zaradi tega priporočam spremembo v naših pravilih, ki bi dajala polno moč Izvrševalnemu odboru, da eksekutivnega tajnika sama nastavlja, glavni tajnik pa bi nosil le oficioelno odgovornost in imel nadzorstvo nad funkcijami glavnega urada.

V rokah imate popoln račun tudi o dohodkih in izdatkih našega upravnega sklada. Skupni dohodek so znašali \$46,001.84, izplačila in izdatki pa \$17,769.96 več, torej smo v teh 33 mesecih utrpeli toliko primanjkljaja. Ta se je pokrila iz prejšnje bilance, ki je znašala 1. avgusta 1944 \$20,277.11. Gotovine v upravnem skladu 30. aprila je bilo še \$2,457.15. Od našega kongresa 1942 do 30. aprila 1947 je imel upravní sklad dohodkov \$87,707.79, izdatkov pa \$85,250.64. Račun vam daje jasno sliko, odkod smo denar prejeli in kako smo ga uporabljali. Skoro polovico izdatkov je šlo na račun Zdrženega odbora, ki bi brez SANS-ovih subvencij nikakor ne mogel izvršiti tistega ogromnega dela, ki ga je izvršil in katerega SANS sam še zdaleka ne bi mogel izvršiti za isti denar. Drugi važni stroški so pa tudi razumljivi. Stroški s shodi, govorniki, filmi, sejami ter nad polovico plače uslužbencu v glavnem uradu ter tajniku, ki je šlo na račun upravnega sklada za izvajanje pomožne akcije in

kampanje za otroško bolnico. Celotna članarina se je v mnogih slučajih stekala v pomožne sklade, češ da imamo preveč denarja v upravnem skladu. V svojem navdušenju, da dosežejo čim večje uspehe za pomožno akcijo, so naše podružnice same kratile dohodke upravnemu skladu, tako daje bil faktično dvakrat obdaven: plačeval je vse stroške, obenem pa še sam prispeval v pomožne fonde. V takem položaju glavni odbor ni mogel objubiti delegaciji te konvencije, da bo pomagal iz upravnega sklada kriti vsaj dnevne, kot je bilo storjeno na prvi konvenciji. Končno pa je vseeno, ako plačajo stroške delegacije podružnice in druge zastopane organizacije, ali pa bi poslane dotični denar SANSu in bi on plačal stroške.

Zadnje mesece so se naši upravní stroški precej zniževali, dohodek pa nekoliko povišali, toda še zdaleka ne enačijo dohodkom iz leta 1943 in 1944. Iz stare domovine pa prihajajo razni apeli, da bi SANS nabavljali raznim zavodom in uradom potrebščine iz Amerike, kinematografsko aparatur, filmske potrebščine in kemikalije, knjižnim zavodom knjige, revije itd. toda vse le v zameno. Bilanca v upravnem skladu tega obtem času ne dopušta, obenem pa obstojajo tudi transportacijske zapreke in nevarnost o mogoči izgubi dragocenega materiala. Izjema je le izmenjava knjig, dasi tudi pri knjigah nastaja velika razlika v ceni. Bodoče dohodek je treba v glavnem pričakovati od članarine ter od večjih prireditelj. Nove dohodek obojato prinašati tudi novi filmi, ki vzbujajo splošno zanimanje in veliko privlačnost za naše prireditve. Računati pa je treba, da se bodo porabili ti novi dohodki v glavnem za nabavo omenjenega materiala za staro domovino. Naše podporne organizacije bodo morale še v bodoče biti naklonjene naši ustanovi ter jo primerno podpirati. Obenem pa bomo morali omejiti nekatere subvencije in sicer na podlagi sedanjih dohodkov in SANSovih lastnih potreb. Sploh pa je ves bodoči proračun odvisen od SANSovih bodočih nalog in aktivnosti.

RAZNO IN ZAKLJUČEK

Po dolgem času smo končno lansko leto vendar navezali dobre stike s staro domovino in SANS danes služi kot svojevrsna "clearing house" za kulturno-prosvetne odnose med Slovenijo in njenimi izseljenci v Zdrženih državah. Kaj takega v preteklosti nikoli imeli nismo in zaradi tega tudi naše rojstne dežele več poznali nismo ob času, ko ji je pretila največja nevarnost in se je v naših srebrih združil naravni čut, da ji ob njeni najtežji, a največjačnejši uri prisrčno pomagamo. S SANSovo pomočjo, z neustrašenim širjenjem resnice in vzbujanjem duhovne miselnosti je v naših dušah zopet zaživel slovenski duh, duh Prešerna, Levstika, Cankarja in drugih nesmrtnih slovenskih velikov, prerodenje in vstajenje naše narodnostne zavesti, ki nam je ustvarjala voljo in vlivala moč in pogum za vsa naša početja. Narod v stari domovini nas prosi, da se v bodoče ta odprta pot še bolj utrdi, da bomo mi slovenski Amerikanci tolmačili ostali Ameriki prijateljske težnje slovenskega naroda, oni tam pa se pravilno poučili o pravi Ameriki, o ameriskem ljudstvu, o vsem tistem dobrem in zdravem v karakteristično revolucionarnemu ameriskemu človeku, vsled česar je bila naša nova domovina tako priljubljena in obdobjana tja do dobe velikega Roosevelta. Nova Jugoslavija želi sodelovati z nami na vse načine za vzpostavitev bratskih in prijateljskih odnosov med obema deželama. In tako sodelovanje bo pač pripomoglo do čim hitrejšega prijateljskega sožitja narodov in svetovskega miru.

Osebo sem posvetil vse svoje moči, da je SANS ostal v ospredju in vedno kazal tisto življenje, ki so ga njegovi člani v Ameriki in prijatelji v stari domovini od njega pričakovali. Toda to ni bilo zadosti. Naše ameriške slovenske mladine nismo pridobili v svoje vrste v toliki meri kot bi bilo potrebno, dasi smo v nekaterih nasebinah zbudili veliko zanimanje in dobro voljo med mlajšo generacijo za staro domovino. Nismo pa imeli zadosti prilike, da bi se mladina poučila o naših skupnih problemih in jih razumevala. Naša mladina ima že širšo ameriško mentaliteto. SANSu pa je manjkalo oficioelnega aparata in potrebnega osebja, ki bi skrbel za potrebno publiciteto v angleškem jeziku. Mladina nas še precej razume v slovenski pesmi, ne pa v pisani besedi. SANS ni razpolagal s potrebnimi delovnimi močmi niti ne z materialom ki bi odgovarjal tej potrebi. Nekaj zamujenega se še vedno lahko popravi, ako ne maramo da bi se naša mladina

nezavestno ali brezbržno udinila reakciji. Tudi v mladini mora bodoči SANS dvigniti duhovno miselnost ter ji dati vsaj mogočo priliko, da raste in se razvija v naprednem duhu, v vzajemnem skupnem delu s starejšo generacijo.

Danes se pač nahajamo v neprijetnem položaju. Gonja reakcije proti Jugoslaviji in proti Slovanom sploh se nadaljuje in raste. Prišel bo čas, ko tudi Amerikanci slovenskega porekla ne bodo izvezli, že sedaj so podvrženi beleum terorju in intimidaciji zaradi svojega porekla. Delavske mase se morajo prebuditi iz svoje pasivnosti in brezbržnosti. Govorimo o železnem zastoru, ki baje zakriva tisti del Evrope, ki vidi svojo zvezdo Danico le v Sovjetski zvezi. Govorimo pa lahko tudi o drugem zastoru, o zastoru, ki zabranjuje slovenskim Amerikancem in progresivcem sploh obisk Jugoslavije. Ta zastor je našega domačega izdelka. Mar se bojimo, da bi ob povratku v Ameriko ti obiskovalci govorili in poročali drugače kot govorijo Pattersoni in Lanei in drugi starokopitarji, ki ne razumevajo, oziroma nečesto razumeti duha časa? Vsaki dan najdemo druge izgovore — od stare jugoslovanske nevarnosti za ameriške državljanske pravice do zaželjene lakote in neurjenih razmer, ki bi baje pretile prizadetim obiskovalcem. Uradni Washington je bil tako prepričan o prerokovanem pomankanju in lakoti v Jugoslaviji to pomlad in poletje, da je odklonil jugoslovanski vladi nakupitve presežka žita, ki plesni po ameriških žitnicah. Odprli pa je svoje žitnice in denarno mošnjič bišim največjim sovražnikom. Vendar se bodo tudi te žalostne razmere sčasoma izboljšale in mnogim bo dana prilika, da obiščejo Slovenijo in druge dele Jugoslavije. Tudi SANS se bo moral enkrat odločiti, da pošlje svojo uradno deputacijo v staro domovino ter tako vrne milo za drago. Da se to ni storilo že preje, so krive naše finančne pomezere kakor tudi zadeva potnih listov, predvsem pa moralna odgovornost. Ker imamo tudi v SANSu nekaj kroničnih nezadovoljstev, dasi dobronamernih članov, ter da se Izvrševalni odbor razreši zadnje odgovornosti, naj konvencija sama odloči o tem vprašanju, novi odbor pa ga naj po možnosti izvede. Taka deputacija bi storila obilo koristnega, kajti v nekatere ozirih nas naši rojaki v Jugoslaviji še ne razumejo. Naš položaj, da smo z našimi tu rojenimi potomci postali slovenski in jugoslovanski Amerikanci, je še vedno nedoumljiv. Očitajoči prst pa zopet kaže na preteklost, ko ni bilo nobene ustanove v Zedinjenih državah, ki bi naš novi položaj pravilno tolmačila v stari domovini.

Poleg kulturno-prosvetnih zvez, ki jih naj bi bodoči SANS navezal s staro domovino, pa čaka našo organizacijo še druga važna naloga — in ta je, postati tisti člen v Ameriki, ki bi povezal vse ameriško-slovenske elemente za organiziran nastop proti vsakemu naporu, s katerim bi se ogrožali naši lastni interesi kot organskega dela "naroda narodov". Mi sami rabimo ustanovo, ki bi nepristransko skrbela za našo skupnost in nas obveščala o vseh zadevah, ki bi se dale rešiti le s skupnim nastopom. Znamenaja že jasno kažejo, da se bomo delavci morali same boriti za svoje interese, ali pa nas čaka usoda narodov, ki niso hoteli ali niso mogli razumeti novega časa in so zaradi te napake morali nositi svoj križ na lastno Kalvarijo. Ta borba se v Ameriki že napoveduje, se celo že vrši. Treba bo močne hrbenice in žrtvovanja, treba bo budnosti in pripravljenosti. Reakcija že javno žuga in pripravljajo svoj apart — med nami pa se še slišijo besede, da smo svojo vlogo že odigrali.

Ta konvencija je poklicana, da povzame potrebne korake tudi v našo lastno zaščito, kajti vsem naprednim elementom v Ameriki se napovedujejo viharne dnevi, tudi oni bodo morali zadati najprej smrt fašizmu, če hočejo ohraniti svobodo narodu!

MIRKO G. KUHEL

SUDBURY, ONT.

Naznanjamo vsem rodoljubom v Sudbury in okolici, da bo imel odsek Zveze Kanadskih Slovencev čakanje v nedeljo 6. julija ob 8. uri zvečer in to samo v slučaju slabega vremena.

Ako bo lepo vreme bo imela organizacija Sveta Kanadskih Južnih Slovanov piknik, na katerega se vljudo vabite vsi iz Sudbury-ja in okolice. Ako bo pa slabo vreme črez dan, da se piknik ne bi mogel vršiti, pridite zvečer vsi na našo zabavo. Če bo lepo vreme in se bo piknik vršil, se bo naša zabava preložila za prihodnji teden na 13. Julija.

Frank Zaic, tajnik

IZ TOVARNE AVTOMOBILOVNA TEZNEM BODO LETOS ODPELJALI PRVE SERIJE "RM13".

Prvi avtomobili! Preskočili bomo šestdeset let! Leta 1951 bomo delali 6000 avtomobilov letno. Enajsta država na svetu smo, ki izdeluje avtomobile!

To ni nesmiselno govorenje. To bomo začeli, izvedli in dosegli v novi Jugoslaviji. V prvi petletki in še prej.

V tovarni avtomobilov na Teznu pri Mariboru je postavljen del velike tovarne, v kateri bomo začeli izdelovati težke avtomobile. Poleg postavljenih in opremljenih objektov pa grade še nove.

Prvi avtomobil je bil že lani izdelan v tovarni v Rakovici pri Beogradu. Kmalu bodo izdelani prvi avtomobili tudi v mariborski tovarni. Izdelovali bomo moderne avtomobile in stremeli bomo, da potrošijo čim manj bencina. Ni v našem interesu, da ga potrošijo kakršno koli količino. V interesu gospoda Forda pa je prav gotovo velika potrošnja bencina, ker prodaja eno in drugo. To kar so se drugi učili in izpopolnjevali skozi šestdeset let, se bodo naši inženirji in delavci naučili v enem letu, prav gotovo pa v prvi petletki! Tako bomo preskočili šestdeset let.

V zakonu o petletnem planu je napisano, da bomo do leta 1951 izdelovali na Teznu in v Rakovici že letne serije 6000 tovornih avtomobilov. Uvrstili se bomo v redko vrsto onih držav, ki izdelujejo avtomobile. — Jugoslavija bo enajsta država na zemeljski obliki, ki ji ne bo potreba uvažati avtomobilov. Po gladkih cestah ne bodo več vozili tuji tovorni avtomobili, temveč avtomobili domače znamke, ki bodo nosili napis "RM 13".

DELO NA TEKOČEM TRAKU

V velikem objektu je razpostavljenih v strogo določenem redu na stotine strojev. Razpostavljeni so ob dolgi mizi. V tovarni ji pravilno cesta, imenuje pa se tudi tekoči trak. Vsak stroj bo opravil gotovo delo. Prvi bo izdelal, naslednji izvršal. Vse delo je zelo natančno. Pogrešiti za milimeter pomeni toliko, kakor uničiti del avtomobila. Deli se bodo po tekočem traku pomikali od stroja do stroja. En takt, tako imenujejo enkratno obdelavo, drugi takt in tako naprej. Tam, kjer je delo bolj zamudno, kjer je več obdelovanja, preciznega vrtnja itd., je za en takt postavljen na vsaki strani česte po en stroj.

Cest je več. Na konec vsake ceste se bo pripeljal izgotovljen del avtomobila. Če bi imel na eni cesti le majhno zamudo, če bi bil za težje delo določen le en stroj, ki dela ne bi zmoget, bi nastala zamuda. Iz posameznih delov, ki se

zbirajo na koncu cest, bi ne mogli sestaviti večjega dela — enega izmed "devetih grup, ki so potrebne za cel avto.

Ob cesti so tudi praznine, kot da manjka stroj za en takt obdelave. Pa ni tako! Tam bo nameščena "kontrolna miza". Del stroja bo n. pr. po dveh ali treh taktih in operacijah priromal na to mizo. Tu bodo del pregledali, ga premerili, skratka, ugotovili bodo, če ni na njem kakšne napake. Kaj bi se zgodilo, če bi bila cela serija cilindrov netočna? Drugi deli bi na koncu tekočega traka zaman čakali izpopolnitve. Nastala bi velika zamuda. Kontrolna miza ni torej nič manj važna kot stroj.

DRAGOCENE MINUTE

Pri delu na tekočem traku so dragocene minute. Natančnost je nujna. To bo pomagal doseči planski, načrtni oddelek. V planskem oddelku so marljivi inženirji in tehnikarji sestavili veliko razpredelnico. Polna je najrazličnejših števk in kljuk. Narediti takšno razpredelnico je zelo težko, razumeš pa jo hitro. Vsak del avtomobila ima svojo številko, vsak stroj pa svoj naziv.

Za del "Z 14" so na tem in tem stroju določili v planskem oddelku določeno število ur. Za druge številke, druge dele avtomobila, pa na drugih strojih zopet določen čas. Na razpredelnici je narisana tako črta, ki pomeni čas obdelave. Nekatere so daljše, nekatere krajše. Vse skupaj pa se zlivajo v eno samo. To je čas, ki je potreben za izdelavo enega avtomobila na tekočem traku. Do konca petletke bo čas za izdelavo enega avtomobila 2,5 krat manjši, kot bo potreben za prve avtomobile. Takrat bomo tudi po hitrosti izdelave stopili v vrsto enajstih držav.

Nazivi strojev so težki, tuji. Delavci so jih krstili po svoje: nekatere pravijo "fotografska kamera", pa čeprav nimajo s fotografiranjem prav nič skupnega. Tako si naziv laže zapomniš. Delavci bodo dosegli, da bo delo pri vsakem stroju trajalo le toliko časa, kolikor je dovolil planski oddelek. Nič več in nič manj. Pri serijski izdelavi je to nujno.

MESEC DNI PRED ROKOM

"Kolektiv orodjarne se obvezuje, da bodo vsi pripomočki, potrebni za osvajanje serijske produkcije "RM 13", ki so po planu predvideni do 1. 7. 1947., gotovi do 6. 6. 1947. Z borbenimi pozdravi!"

To je kratka, odločna toda težka obveza orodjarne vsemu ljudstvu.

Za serijsko izdelavo avtomobi-

lov je potrebno prilagoditi obdelavo vse stroje in teh je okoli 600. Posamezni stroji morajo delati vedno po istem kopitu. Kopita za tako delo imenujejo v tovarni orodja. Orodja morajo biti izdelana zelo precizno. V primerjavi s preciznostjo pri izdelavi ure, se ta lahko skrje. Avtomobil je produkt še preciznejšega dela.

Delavci izdelujejo s stroji ta orodja, različna merila itd. Če bi šlo delo normalno, bi moral vsak delavec vložiti v pripravljanje orodja 450 ur. V planu so inženirji število teh ur zmanjšali kolikor se je dalo in določili, da mora biti orodje gotovo do 1. julija. No, in tam, kjer se je končala moč plana, ki je bil matematično natančno izračunan, se je pojavila volja delavcev. Ne po planu do 1. julija, temveč po naši volji — do 1. junija v tem letu. Serije avtomobilov morajo čim prej iz naše tovarne. Stroji morajo biti prilagojeni izdelavi do 1. junija.

ŠESTSTO STROJEV — NAJMANJ ŠESTSTO STROKOVNJAKOV

Šeststo strojev — to pomeni najmanj šeststo delavcev v enem samem oddelku. Vodstvo tovarne se tega dobro zaveda in išče ter gradi nove kadre.

Obračar Rozalija je pred tremi meseci še čistila prostore okoli strojev. Danes je udmarna. Stroji jo zanimajo in do strokovnega dela ima veselje. Začela je delati na stroju za označevanje meril. Delo na tem stroju ni prav enostavno, obratno, zelo natančno delo je. Tovarišica Rozalija si je stroj pokorila, delo je obvladala. Še več. Postala je udmarna presega norma za 47%! Tako se dvigajo iz vrst ljudi, zaposlenih pri manj važnem delu, strokovni delavci.

K "personalnemu" je prišel kmet iz okolice. "Pri vas boste začeli delati avtomobile", pravi, "tudi jaz bi pomagal." Šef ga ogleduje z nezaupanjem. "Delal sem te reči že pri Fordu, sedaj pa vse kaže, da jih bom lahko doma." — "Personalni" se je hitro omečal. Mož iz okolice je danes zaposlen pri kompliciranih strojih. Delo mu ne dela prav nobenih težav. Tako se zbira v tovarno strokovnjaki, ki bodo pomagali preskočiti šestdeset let. To je uspeh uprave, ki ima v vsakem pogledu pravilne odnose do kadrov.

Vzgoji novih kadrov posvečajo tudi sicer vso skrb. V industrijski šoli se učijo mladi učencev. Ti bodo močna opora in jih čakajo v prvi petletki velike naloge. Že letos pa se bo začela graditi nova industrijska šola z internati za šeststo učencev. Pravijo, da bo na največja pa tudi najbolj moderna šola. Največja bo, toda o najmojdenjših šolah govorijo tudi v "Litostroju", v Strnišču, na Jesenicah. To je dokaz, da bodo vse naše šole zelo sodobne in odlično opremljene. V novi Jugoslaviji, v prvi petletki, bomo posvetili vso skrb vzgoji novih kadrov!

PRVI POIZKUS

Tako izgleda oddelek šeststotih strojev, srce tovarne. Poznamo delavce, med njimi je mnogo udarnikov, ki so presegli postavljene norme. Vemo tudi, da uprava tovarne skrbi za nove kadre. To so osnove dela.

V tem oddelku delajo sedaj prvi poizkusi. Dobili so pet garnitur polizdelkov iz železarne. Od teh petih garnitur morata biti sestavljena prva dva tovarna avtomobila "RM 13". Uprava in delavstvo pa stremi, da bo sestavila iz petih garnitur polizdelkov tudi pet in ne samo dva avtomobila. S prvim poizkusom bodo ugotovili, če je orodje in če so merila narejena v tovarni, dobra. To je kontrola pred prvo večjo serijo! Stroji ob tekočem traku brnijo, delavci obdelujejo prvi karter, to je spodnji del motorja.

Ob tisoč metrov dolgi betonirani česti bodo razpostavljeni objekti. Dva velika tovarniška objekta sta poleg upravnega poslopja in menze s kopalnicami že gotova. Prav na koncu ceste gradijo sedaj objekt, v katerem bodo montirali avtomobile. Iz tega objekta bodo odpeljali od kolesa do strelhe, "od nog do glave" opremljeni težki avtomobili. Za orodjarne ali dvorano tisočih strojev, pa bodo zgradili livarno. V livarni bodo izdelovali tudi polfabrikate sami. V livarni bodo poplemtili, cementirali jeklo z Jesenic, iz Gustanje in aluminij iz Strnišča. Že letos bodo po dolgi betonirani cesti odpeljali iz tovarne prve serije tovornih avtomobilov. V zadnjem letu petletke pa se bo pomikala iz tovarne že dolga kolona "RM 13". Iz tovarne bodo v novo Jugoslavijo odpeljali tisoči od kolesa do strelhe doma izdelanih korrežbo se bo potrdil

Skupni odbor

VLOGA DELAVSKEGA TISKA IN NAŠE NALOGE

(Nadaljevanje iz 2 strani)

se je zbiralo za pomoč Jugoslaviji in za zbiranje x-ray aparata za Slovenijo. Najti je treba načina, da organizirani Slovenci izgledimo vse morebitne malenkostne razlike ter da enotno nastopamo v vseh vprašanjih in nalogah, ki se bodo predstavile pred nas.

Naša mladina je organizirana po večini v Jugoslovanske mladinske klube C.S.S.Y.F. Naša dolžnost do te mladine je, da ji pomagamo v vsakem oziru. Pomagati ji pri organiziranju, udeleževati se njihovih priredb ter jim dati potrebne nasvete in navodila.

Glavne naloge našega tiska in Z. K. Slovencev naj bi bile utrjevanje bratstva in enotnosti med nami samimi, bratskimi jugoslovanskimi organizacijami, kanadskimi miroljubnim narodom, organizirati neorganizirane.

Zveza Kanadskih Slovencev bi morala postati tako široka organizacija, da bi mogel v njej najti prostor vsak pošten Slovenec ali Slovenka v Kanadi, ako ni ravno fašistično usmerjen, takšnih pa mi ravno nimamo večjega števila in v tem smu menda eden izvetek med kanadskimi Jugoslovanci, ker vsaj do danes še ni znano, da bi imeli organizirano opozicijo med tukajšnjimi Slovenci. Se najde tu in tam kakšen gromčar, ali po večini so vsi Slovenci in Slovenke dobri prijatelji napredka in nove

Jugoslavije. Vse navedeno, zahteva od nas, da še nadalje delamo z vsemi močmi, da pomnožimo naše vrste, vsaj v toliko, da za vsakega povrnjenega aktivista v domovino dobimo dva nova člana v Z.K.S., da vzgojimo s skupnim čitanjem in predavanji nove kadre v Zvezi in da dvignemo splošno raven v ekonomičnem in političnem znanstvu našega članstva, ali nad vse se moramo truditi za bratstvo in enotnost vseh jugoslovanskih izseljencev v Kanadi, ker je to največje jamstvo za naš uspeh.

Na koncu bi apeliral, da podpirate list Edinost, da jo razširite v vsako hišo kjer bivajo Slovenci, v Kanadi ali Zdrženih državah ker ta slovenski list na tem kontinentu, ni nadzorovan po veleindustrialistih Edinost je orožje v vaših rokah, je vaš prijatelj in neizprosni sovražnik vaših sovražnikov. Edinost je sredstvo s katerim se tedensko pogovarjamo o našem delu in o starem kraju, ki je naš priljubljeni predmet pogovora.

Naš sklep na tej seji naj bo, da bomo v bodoče posvetili vse naše moči, da razširimo naš list Edinost in da bomo povečali naše vrste v Z.K.S. z novimi člani, da napolnimo vrzel, ki je nastala z odhodom naših povratnikov v našo domovino, novo F.L.R. Jugoslavijo. Naj živi bratstvo in enotnost.

Vancouver neprestano na delu za pomoč potrebnim v domovini

Vancouver, B. C. — Članstvo Sveta Kanadskih Južnih Slovanov v Vancouverju je neprestano na delu za pomoč našemu narodu v domovini. Nikdar ni pretežko storiti karkoli je v naši moči za naš trpeči narod, da se njegovo stanje izboljša. Ko se konča ena kampanja pripravljamo za drugo in tako dela članstvo SKJS že celih zadnjih 5 ali šest let. Zbirali smo obleko, hrano in denar ali kar koli nam je bilo mogoče. S tem še danes ne mislimo in ne moremo prenehati, ker je zopet kampanja v teku, da pošljemo s prihodnjim transportom, kje koncem julija ali v začetku, avgusta še enkrat stvari, ki bodo razveselile naše drage v domovini.

Žene Južnih Slovanov so si vzele za nalogo še enkrat zbrati "olikor največ mogoče za to pošiljko. Pri tem bo seveda treba mnogo delati in delati z dobro voljo, zato se apelira na vse Slovence in Slovenke v Vancouverju in okolici, da se pridružijo tej kampanji za pomoč našemu Rudečkemu križu. Zberimo vse karkoli se more, v obleki, konzervirani hrani ali komur koli, vse bo prav prišlo.

Hrvatice in Srbinke bodo šle okoli nabirati po hišah, na Slovenske, ki smo bolj raztresene, se pa tem potom apelira, da nabereite vsaka v svoji bližnji okolici kolikor se največ da, da pomagamo temu narodu, ki je v Jugoslaviji še ostal pri življenju in narodu, ki se je tako težko, vztrajno in hrabro boril, da je osvobodil našo domovino.

Dalje naj bo tukaj povedano, da se bo vršil "Shover" 18. julija. Na ta "Shover" prinesite vse kar vam je mogoče. Karkoli boste prinesli

vse bo dobro. Hrane (konzervirane), obleke (stare ponošene ali nove, vse je dobro samo da je čisto in ni raztrgano).

Pridite vsi posebno ženske in doprinesite svoj del in to radi važnega vzroka, ker verjete, ako pomagamo sedaj, ko so še potrebni ne bo pozabljeni. Ona mladina, ki danes dela in živi v Jugoslaviji, kar je sovražnik porušil in požgal ne bo pozabila.

Na prireditvi se bodo tudi jemale slike vseh kar jih bo prisotnih na "Shover-ju", da se bo potem slika poslala s pošiljateljvijo v domovino na naši ladij. Vancouver je že sedaj poznan in veda o njem v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, pa naj tudi vidijo sliko tega naroda, ki ima tako velike simpatije do njih v starem kraju. S tega razloga ste vabljeni vsi, da se udeležite "Shoverja" dne 18. julija.

Ne pozabite tudi priti na našo veselico, ki jo bomo imeli v Hrvaškem domu dne 4. julija. Vsi dobro došli!

Za odbor Sveta Kanadskih Južnih Slovanov vas vabi in pozdravlja

Anne Žitko.

Timmins, Ont.

Naznanjamo, da bo odsek Z

SUCCESSFUL MASS MEETING HELD BY WELLAND CLUB C.S.Y.F.

—By WALTER VLASICH—

On June the 8th Emeric Simac arrived in Welland for the first time since his return from his recent visit to Yugoslavia. The purpose of his visit was to speak at a mass meeting of Canadian Yugoslavs which was held in the Ukrainian Labor Temple on Ontario Road.

The meeting was opened with "O Canada" and "Oj Slaveni". A lengthy, colourful programme of Yugoslav music, songs and dances, provided by the "Sloboda Tamburitza Orchestra" of Welland, was well received by the audience.

Then the chairman, Walter Vlasich, opened the meeting by referring to the programme. He then introduced the first speaker, business agent for Local 523 (U. E.), Michael Bosnich, who spoke on the need of people's support for the proposed new labour legislation laws.

Following the address of Michael Bosnich, Emeric Simac was then introduced. His address, in the main, was concentrated on his tour through Yugoslavia. He spoke on the extremely successful programmes of reconstruction the youth of Yugoslavia had carried out. This programme of reconstruction includes the successful completion of the Breko-Banovich Youth Railway and the building of the Samac-Sarajevo railway which began on April 1st. Over 200,000 young workers, labouring voluntarily, will complete it by the 7th of November.

We in Canada can well be proud of the fact that we sent a brigade of 35 young people to the Youth

Railway. These young people who returned to Yugoslavia with the first group of our returning emigrants, will work voluntarily on the railway. We from Welland are proud that two of our members of C.S.Y.F. and our orchestra are included in our youth brigade.

During his address, Emeric mentioned that the major part of the devastation has been cleared and rebuilt. This includes modern highways, bridges, institutions, homes etc.

He stressed the magnificent job that the engineers are doing in constructing up-to-date hydro power plants to supply electricity for the whole country. Of interest to us was his mention of the role of the young people of Yugoslavia in the five year plan of industrialization. He referred to his interesting meeting with the leaders of Yugoslav youth and with prominent government officials.

Our meeting proved to be overwhelmingly successful and it ended with dancing in which young people took part.

This meeting has given us an opportunity to raise a considerable sum of money which will enable our club to send its delegates to our convention during the following month. We take pleasure in announcing that Welland is sending four competent delegates to represent our membership.

We have taken great interest in this convention and that's why we paid so much attention to it. We hope that other clubs will notify us about the election of their delegates through our democratic press.

Zahvala za pomoč od celokupne družine

Prejela sem pismo od K. Škof, kateri sve jaz in Mary Fišter poslale en paket za katere pomoč je prosila Pepca Matjašič iz Toronte v Edinosti. Želim, da mi to pismo priobčite v Edinosti, ki se glasi:

Ljuba Tovarišica: Zelo nas je iznenadilo, ob enem razveselila vaša pošiljka. Moje hčerke so tako vesele in zadovoljne, da vam tega ne morem opisati. Dobili smo vse v redu, bili smo zelo presenečeni ker nismo toliko pričakovali od vas. Moje hčerke so zelo zadovoljne, ker se je vseh pet za prvo silo obleklo in obulo, bile so namreč zelo potrebne. Zato se vam bo še vsaka posebej zahvalila za vašo bogato pošiljko. Bilo je vse prav lepo, kar jim ni bilo prav smo pa popravili, ker je bil priložen tudi cvirni. Pri nas se tega težko dobi, je samo na nakazila.

Ker ni bilo nobenega seznama ne vem če je tudi tovarišica Fišterjeva prispevala k pošiljki. Če je povejte ji, da se tudi njej iz vsega srca prav lepo zahvaljujemo. Srčno se zahvalim tudi vašemu možu. Bojim se da ne bi vam bile moje vrstice v nadlego, zato sem primorana končati in se vam še enkrat prav lepo zahvalim. Srčno pozdravim tudi tovarišico Fišterjevo in njeno družino. (K. Škof.)

Dalje slede zahvale posameznih deklet, ki se glase:

Ljuba teta: Tudi jaz 16 letna Pepca Škof se vas spominjam z nekaj besedami, kljub temu, da vas ne poznam. Toda poznam pa vaše usmiljeno srce, kajti vem, da ste predobri, draga teta, ki ste nas tako bogato obdarila. Tudi jaz takem vašega darila deležna. Hodim v šola, in sicer v gimnazijo. Dovolila sem tri razrede gimnazije in sem prišla sedaj na počitnice. Ob prihodu domov sem doživela veliko veselje, ko sem videla vaš tako bogati dar. Dragi teta ne morem vam povedati, kako je hudo v mestu, kot sem bila jaz in se nisem imela v kaj obleči. Zato se vam najprilicneje zahvaljujem.

Pepca Škof.

Zahvala Malka:

Ljuba teta: Jaz 12 letna Malka hodim v četrti razred ljudske šole in se vam tudi srčno lepo zahvalim za vse prelepe obleke, ga-loše, šolne, dve obleke in dve bluze, so mi čisto prav.

Ko bom šla v višje šole mi bo še sestra kaj sešila ko bom zopet v potrebi. Za zdaj se pa vam prav lepo zahvalim in vas

Lepo pozdravljam, škof Malka Zahvala Vide:

Ljuba teta: Jaz 7 letna Vida se vam lepo zahvalim za 2 obleke in bele šolnice, ker sem šla v nedeljo k prvem obhajilu, drugače bi mogla iti v čistemkah, ki sem

ST. CATHARINES

Redna mesečna seja odseka Zveze Kanadskih Slovencev se bo vršila dne 29. junija pri tov. Joe Plutu ob drugi uri popoldne.

Ker imamo precej važnih stvari na programu prosim, da se seje v največjem številu udeležite. J. Novak, tajnik.

NAZNANILO

Odsek št. 12 VPZ Bled, St. Catharines priredi v nedeljo dne 29. junija piknik, ki se bo vršil pri bratu Tonetu Mule v Beamsville.

Začetek Piknika bo ob 2. uri popoldne in odbor vladno vajstvo in vse tukajšnje rojake, da se udeležijo piknika v obilnem številu. Za dobro postrežbo vam jamči

Odbor.

KIRKLAND LAKE

Zveza Kanadskih Slovencev, odsek Kirkland Lake poziva vse svoje člane, da se za gotovo udeležbo seje, katere se bo vršila dne 29. junija na 44 Main St. ob 2. uri popoldne.

Na tej seji se bodo razpravljale važne stvari, zato upamo, da se bode za gotovo udeležili vsi, katerim je do tega, da naša Zveza napreduje.

Za Z.K.S., J. Piškur; tajnik.

KIRKLAND LAKE, ONT.

V nedeljo dne 29. junija ob 7. uri zvečer bo imela lokalna organizacija Sveta Kanadskih Južnih Slovanov svojo redno sejo v prostorih S.K.H. 40 Label Ave.

Vabi se celokupno članstvo, da se udeležijo seje polnočevno, a posebno se apelira na one kateri so registrirani za drugi in tretji transport za povratek v domovino na parniku "Radnik", ker je prišlo do preurejenja od Gl. Urađa v pogledu priprav za potovanje. Prosim, da se vzame to na znanje. Matija Ottoničar; tajnik.

jih nosila celo zimo v šolo. Ker ste vi tako dobri, da ste mi poslali šolnice se vam iz srca lepo zahvalim. Dobila sem tudi čokolade in bonbone. Spomnila sem se vas tudi v molitvi na dan prvega sv. obhajila, to je bilo prvega junija. Vas pozdravljam, Vida Škof.

Zahvala Mimice:

Dolžnost mi je kot najstarejša, da se vam zahvalim za vaše cenjeno darilo. Ne morem vam opisati veselja katerega uživam s svojimi sesticami. Kakor vam je že mama omenila, sem šivilja, mi pride vsak še tako majhen košček prav. Najiskrenejše se vam zahvalim v imenu sestrice Tonike, ki je ni doma in je bila deležna vašega darila.

Sprejmite mnogo plametečih pozdravov od

Mimice Škof

(Opomba:) Ta paket smo poslale skupno z Mrs. Fišter, a ker kakor je razvidno K. Škof se ni prejela mojega pisma, kar sem ji pisala in ne ve da smo poslale skupno z Mrs. Fišter naj ta moja opomba velja za pojasnilo.

Mary Ručigaj

Noranda, Que.

Lokalni Svet Kanadskih Slovanov v Norandi vabi vse svoje člane. da se udeležijo seje dne 29. junija ob 1. uri popoldne v Moos Hall-i na 9. St. Noranda.

Potrebno je, da se vsi člani udeležijo seje, ker imamo mnogo važnih stvari za razpravljati za naše bodoče delo.

Odbor za sklicanje seje

SKUPNI PIKNIK SLOVENCEV HRVATOV IN SRBOV V JUŽNEM ONTARIO

Organizacija Sveta Kanadskih Južnih Slovanov, in organizacije Zveze Kanadskih Slovencev, Saveza Kanadskih Hrvatov, Saveza Kanadskih Srbov v južnem Ontario bodo imele skupni izlet v spomin "JULJSKIH USTANKOV".

Izlet se bo vršil dne 13. julija v Hamiltonu in bodo na njem udeleženi naslednje naselbine:

....Toronto, Hamilton, Veland, Port Colborne, St. Catharines, Thorold, Brentford, Chippawa, Niagara Falls.

Prosimo vse bratske organizacije teh naselbin, da na ta dan ne prirejajo nikakršnih prireditev, ampak da skupno proslavimo tri velike datume 13, 15 in 27. Julij 1941. leto.

Pozor:

Prosimo vse lokalne skupne odbore "JULJSKIH USTANKOV", da brez odlašanja pošljejo svoja poročila o njihovih dosedanjih podvzetjih in delu za proslavo na: Tov. Rade Božanić 200 Adelaide St. West. To je zelo važno radi nadaljnjega dela.

Odbor

Montreal, Que.

Jugoslovanski dom bo imel svoj prvi piknik v nedeljo 29. junija na starem poznanem mestu na Ville Lasalle.

Vabimo ves naš narod, da nas poseti omenjenega dne. Odbor se bo potrudil, da bo vse v redu preskrbljeno po našem običaju.

Odbor Doma

WINDSOR, ONT.

VABILO NA SKUPNI PIKNIK

Katerega priredijo tri bratske organizacije in sicer; Z.K.S., S.K.H. in S.K.S. v nedeljo dne 1. Julija na Little River Parku.

Piknik je prirejen v znak bratstva in enotnosti naših treh bratskih narodov in v tempotom vabimo vse naše Slovence iz Windsor-ja in okolice, kakor tudi naše sodele iz sosednjega Detroita, da se udeležijo te velike manifestacije Bratstva in Enotnosti.

Busi bodo vozili iz Drouillard Rd. ob 12. opoldne do 3. ure popoldne.

Na pikniku bomo imeli raznovrstne jedila in tudi hladne pijače. Torej na svidenje na Piknik 1. julija.

Za dobro postrežbo vam jamči

Odbor.

VANCOUVER, B. C.

POZOR SLOVENCIM IZ VANCOUVERJA IN OKOLICE

Na seji članstva Sveta Kanadskih Južnih Slovanov se je zaključilo, da bomo v petek dne 4. julija priredili veselico v Hrvatskem domu na 600 Camber Ave. ob 8. uri zvečer. V gornjih prostorih bo ples za katerega bo igrala izvrstna godba. V dolnjih prostorih se bo pa dobilo mnogo dobrih stvari za prigrizek in za namakanje suhih grl.

Vljudo ste vabljeni vsi, od blizu in daleč. Ne bo vam žal ako pridete, da se vsi skupaj nekoliko razveselimo. Torej na svidenje 4. julija

Za dobro postrežbo vam jamči

ODBOR

ODPRILI NOVO ŠOLO

V Globodolu pri Mirnipecu so v nedeljo 4. maja slovesno otvorili novo šolsko poslopje. Pravijo, da je bilo dosti težav in sitnosti, ali vendar so dosegli to, kar so si želeli že več kot 30 let.

Poročilo pravi, da je novo šolsko poslopje najbolj moderno urejeno, na kar so zelo ponosni. Za izgradnjo šolskega poslopja so dosti pripomogli iz udarniškim delom. Pionirji in mladina je pa pripravila za čim slovesnejšo otvoritev nove šole, katere so se udeležili prebivalci okoliških vasi in oddaljenih krajev.

Atene, (Tanjug) — List "Efirer" Ton Hiton" objavlja članek Grivasa, šefa organizacije Hitosa v kateremu se o poteku operacij čiščenja pravi dobesedno: — "Prva faza čiščenja je vključevala 12.000 vladnih sil in 2.500 upornikov. Uporniki so se uspešno izvlčili iz obroča, da napadajo večja središča. V drugi "fazi čiščenja," so se borile štiri vladne divizije proti 2.500 upornikom. Uporniki so se prebili skozi obroči in so ostro napadali vladne sile. Rezultati druge "faze čiščenja" niso bili boljši, kakor v prvi fazi. Splošna moč upornikov je sedaj večja, kakor je bila v začetku operacij."

TORONTO, ONT.

Društvo "Bratska Sloga" št. 648. S.N.P.J. v Torontu, priredi prvi letošnji piknik dne, 29. junija, na prostorih dobro znanega rojaka V. Ručigaja, v Oshawi. Ker je to prvi letošnji piknik katerega prireja društvo št. 648. se vabi članstvo gori omenjenega društva, kakor tudi nečlane da se ga udeležijo v obilnem številu.

Na pikniku bo vsega dovolj kakor "pravi piknik" zahteva, to je, jedate, ples, pijače, itd. Lahko se že vnaprej računati da nebi nikomur žal ako se udeležijo gori omenjenega piknika.

Ker je do mesta piknika okrog 40 milj, se bodo udeleženci peljali z avto-busom, kateri bo čakal točno ob 9 uri, dop. na KEELE in DUNDAS St. West, in 9.20 pa na 386 Ontario St. Udeležence piknika se naproša da pridejo točno o gori označenem času.

J. Sherjak taj.

TORONTO C.S.Y.F. SOFTBALL SCHEDULE

Thur. July 10 East Toronto vs. Yugoslav Bellwoods, Thur. July 17 323 Club vs. Yugoslav Bellwoods, Thur. July 31 Yugoslav vs. West Toronto Bellwoods, Thur. Aug. 7 Polish Club vs. Yugoslav Bellwoods, Fri. Aug. 14 New Toronto vs. Yugoslav Bloor Col., Tue. Aug. 26 Bathurst Youth vs. Yugoslav Bellwoods, Fri. Sept. 5 Russians vs. Yugoslav Bloor Col., ALL GAMES START AT 7.00 P.M. SHARP

Timmins, Ont.

V nedeljo 29. junija se bo v Timminsu vršil piknik, ki ga skupno prirejata odsek Zveze Kanadskih Slovencev in Savez Kanadskih Hrvatov na dobro poznanim mestu, Gillis Lake-u.

Ker je to naš prvi piknik to leto vljudo vabimo vse Slovence Hrvatov in Srbe ter ostale Slovence, da se piknika udeležijo v polnem številu. Da bode vsi zadovoljni s postrežbo, bo preskrbel

PESEM GORA

MISKO KRANJEC

Sredi noči, sredi brezupnega čakanja nečesa ne samo novega, marveč še strašnejšega, se je oglasilo razdraženo streljanje. Vsa dolina se je vznemirila. Slišati je bilo kricanje švabov, potem spet streljanje. Pokalo je na vseh straneh, kakor da se je po vsej dolini razvila pravcata bitka.

Šele proti jutru se je vse vsaj na videz umirilo. A preplah med ljudmi je bil samo še večji; na cesti so, vsak zase, ležali trije mrtvi švabi, poleg njih je ležalo nekaj kmečkih ljudi; mlad fant, dve ženi, starec in otrok. V grozi noči so bežali nekam, bežali, da bi se rešili, a so obležali.

Švabska vojska se je iz doline pomaknila tudi na bližnja pobočja, do samih hiš v gorah. Dolina je bila zaprta in nihče ni mogel vedeti, kaj se v njej dogaja. Samo enkrat v nekaj dneh je bilo sredi noči slišati streljanje, potem je nad dolino legel še večji, še bolj zlovesč molk.

Gosta jesenska megla in brezdušen molk sta ležala nad dolino in jo davila. Zdalo se je, da je vse izumrlo. Nekaj tiste čudne skrivnosti, ki je ležala že nekaj časa nad gorami, je legla tudi nad dolino.

Po nekaj dneh se je v gore začela pomikati večja vojska v kolonah. Bilo je megleno, z roso in dežjem prepojeno jesensko vreme. Po nebu so se kakor raztrgane cunje vlačili umazani oblaki, gore v daljavi so docela utonile v megli. Kdaj pa kdaj se je, kadar so se oblaki pretrgali pokazal kak vrh, ki je bil na novo odet s snegom. Klanci po gorah so bili blatni, rjava ilovica se je lepila na škornje. Gozdovi so molčali, samo voda v dolini je šumela, šumela pa so tudi potoki po gorah, ki so se po noči napolnili z deževnico. V ozračju je bilo nekaj težkega, morečega in zlovesčega, kar je včasih dobilo svoj poseben odraz v nenadnem pokanju pušk in hitrostrelk.

Bilo je nekaj zlovesčega, ne samo v vremenu, v drobnem dežju, ki je polzel ves dan, bilo je nekaj zlovesčega v gorah samih. Ves dan je pokalo, zdaj tu, zdaj tam, toda sicer je bilo vse prazno mrtvo. Zdalo se je, da se strelji sami sprožajo. Isti strah je navdal človeka v teh gorah kakor otroka v prazni hiši; hiša je prazna, a njemu so dopovedali, da je bog povsod navzoč. In ta otrok zdaj v tej prazni hiši gleda, ves napet čaka, kdaj se bo zganilo tisto, kar je navzoče, a njegove oči ne morejo videti. Tako je bilo v gorah; nekje bi se moralo nekaj zganiti, od nekdaj bi moral priti odmev, odjek, nekje bi se morala prikazati vsaj skrivnostna roka, ako že ne človek sam, od nekdaj bi moral odjekniti vsaj en krik. Gore pa so zlovesče molčale. Samo strelji pušk, hitrostrelk so včasih skušali pregnati strah, samo ti strelji so trkali ob skale, se zajedali v gozdove in se osamelo vračali.

Kolone švabov so tavale po klancih, se razpredale po gozdovih, streljale včasih že besno v pošastno praznino gora, v začaran praznino gozdov. Molč... strašen molk. Gore so molčale, samo pokanje švabskih pušk in hitrostrelk se je še dalje prepiralo med seboj med skalami.

In ta brezupni molk je navdal sivozelene švabske kolone s še večjim besom. Popoldne se je dvignil dim iznad premnogih hiš v gorah.

Ko se je na večer na vrhu Mrte Gore pojavil Maks, tam postal in se ozrl okrog, je videl, da tokrat gori tudi dom na Slapeh. Nedavno Jame, zdaj so Jamam sledili tudi Slapi. In tam dalje gorijo kar po vrsti še nekateri drugi domovi. Torej tako...

(Dalje prihodnjic)

Oblastva Amerike in Anglije

(Iz prve strani)

so hotela policijska oblastva preiskati vlak, v katerem so bili skriti osvobodenci interniranci. Toda zavezniški oficirji so jim enostavno prepovedali vmešavanje v to zadevo. So tudi taki primeri, ko so zavezniška vojska oblastva omočila celi vrsti vojnih zločincev beg iz Italije v Nemčijo.

V transportu četnikov ki ga je organiziralo britansko vojaško poveljstvo, sta bila tudi vojna zločinci dr. Stevan Ivanič in inž. Vasiljevič. Glede teh dveh zločincev je britansko zunanje ministrstvo dovolilo izročitev pod št. 36234 — 329 — 92 v oktobru 1945, njuno izročitev pa je ponovno zahtevalo poslanstvo FLRJ v Rimu s svojo noto 12. apr. 1947. S tem transportom je pobegnil tudi dr. Ilija Vujočević. Vsi zločinci so se do nedavne ga skrivali v Vatikanu. Beg je bil omogočen tudi znanim sodelavcem z okupatorjem, četniškima poveljnikoma korpusa Kolarevič in Nikovič, vojnemu zločincu polkovniku Mirku Stankoviću, vohunu Ovre Milu Perišiću in mnogim drugim, ki so živeli izven Eholija.

Defranceschi je naglasil, da je zelo mnogo primerov, ko vojne zločince ne izroče jugoslovanski oblastvom, čeprav je bilo za to naprej izdano dovoljenje. Navedel je odgovor AFSDOG 5 pod številko 383.72 (c) z dne 10. maja 1947. Ta odgovor je bil dan, ker je poslaništvo FLRJ v Rimu 12. aprila 1947 zahtevalo izročitev vojnih zločincev, glede katerih je bilo izdano dovoljenje. Med temi zločinci so Olčan Mihajlo, Starčević Ivan, Ljotić Jakov, Miličević Ilija in Slepčević Djako iz tabori-

šča Eholi ter Jevdjenijević, uslužbenec RAF-a pri Napoliju. Ti vojni zločinci so brez ovir odšli iz Eholija v Nemčijo.

Kakšen sklep se da napraviti na podlagi vsega tega? Ameriška in angleška vojska oblastva v Italiji doslej niso izpolnila svoje obveznosti o iskanju, aretaciji in izročitvi vojnih zločincev. Nasprotno so pokazala posebno skrb pri reševanju teh kriminalnih tipov in za omogočenje njihovega bega in umika. Ta oblastva dosledno ovirajo vsako prizadevanje, da bi bili ljudje po taboriških pravilno obveščani o pravem stanju v Jugoslaviji. Ameriška in angleška vojska oblastva ne spoštujejo in ne izvajajo sklepa NZ. Našim funkcionarjem ne dovoljujejo obiskovanja taborišč zaradi pospešenja repatriacije in izsleditve vojnih zločincev. Mirno gledajo, kako ubijajo naše funkcionarje, ki jim je zapuana skrb za repatriacijo, prav tako pa tudi mirno gledajo teroriziranje in ubijanje tistih ljudi po taboriških, ki izražajo željo, da bi se vrnili v domovino.

Na koncu je jugoslovanski ataše rekel, da je razumljivo, da je tak položaj v nasprotju s temeljnimi načeli pravičnosti in humanosti in v nasprotju s sklepi ZN. To pa pomeni kršitev miroljubnega in priateljskega mednarodnega sodelovanja. Cilj tega sodelovanja je ohranitev in okrepitev miru. To si je vedno prizadevala doseči FLRJ, ki je dala med vojno in z velikimi napori po vojni svoj prispevek k uresničitvi lepše bodočnosti svojih narodov in vsega človeštva.

Ljudska Pravica

Pre-Convention Discussion

NEED OF DEVELOPING SPORTS AMONG GIRLS

—By ANNE NOZINICH—

(This is the first in a series of articles dealing with pre-convention discussion. The National Executive of C.S.Y.F. urges our clubs to devote serious attention to these articles which will throw considerable light on the local problems of our branches. Through these articles, written by the members of the National Executive, we hope to arouse the interest of our membership in pre-convention discussion. We expect every single one of our clubs from Vancouver to Montreal to contribute to this discussion through the press. — Nat'l Ex.)

Sports, without any doubt, play an important role in any youth organization. Activities of this nature contribute considerable toward the development of any movement of youth. This is also the case with our Federation.

We must understand that young people, who obviously have vitality don't like to attend what we might call merely "dry" meetings. They want something interesting, something that appeals to them — something that tends to draw their interest and attention. Sport activities actually play the role of attracting these young people. That is why we must concentrate on activities of this nature which will and must be discussed at our forthcoming convention during the following month.

To quite a broad extent we have developed sports amongst boys in our organization. Last year inter-locality sports competitions even took place. Windsor visited Toronto, Toronto visited Hamilton etc.

What about sports amongst girls? We can say that not enough attention was paid to it and this is the fault of the girl members of our organization. We must understand that no one is going to organize sport teams for us; it might be done through our initiative mainly — with the assistance of the boys.

If the boys can have their softball teams, I think that girls can do just as well. This has already been proven by our Toronto club

which is today leading our branches in all sport and other activities.

Why don't you girls of our clubs get together and form a ball team. This will help you to recruit additional members in your local club.

Under the supervision of Doreen Sherjak, the girls from our Toronto branch have been out for quite a number of practices. This softball team, with the aid of some of our boys who entered their team in a league, will soon be in top shape. This team is willing to compete with any other girls' teams in our organization. However, it's a little difficult to compete with other teams because the girls in our other clubs apparently have none. That is why it's important that efforts be made to set up a girls' ball team of their own.

On July the 11th and 12th we expect to bring this problem of sports amongst girls up for serious discussion at our convention. I think that every one of the delegates from our club should prepare to discuss this in complete detail.

Montreal, Que.

Seja

Odbor doma sklicuje svojo šestmesečno sejo dne 4. julija v prostori doma na 3447 — St. Laurents Blvd.

Potrebno je da vse članstvo prisostvuje seji na gori navedeni dan, ker je namreč odšlo več naših dobrih aktivistov v stari kraj in je vsled tega potrebno, da se njihova mesta popolnijo z novimi silami.

Odbor Doma

POZOR ROJAKI KATERI GRESTE V STARI KRAJ!

Lepo posestvo na prodaj v Sv. Petru pod Sv. Gorami blizu Brežic na Spodnjem Štajerskem.

Vsa pojasnila dobite od: John Kramer 5303 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

KIRKLAND LAKE ONT.

V nedeljo 1. julija bodo v Kirkland Lake priredile skupni piknik tri bratske organizacije in sicer, Z.K.S., S.K.H. in S.K.S., Larder Lake na dobro znanem prostoru v King Kirkland.

Vabimo vse zavedne rojake, da se tega piknika udeležijo. Pokazimo vsem, da korakamo, kot naši bratje v domovini, roko v roki skupaj z našimi sorodnimi narodi do cilja katerega nam je pokazal naš narod v domovini. Upamo, da ne bode manjkala nobeden Slovan na tem pikniku.

Kar se nas Slovencev tiče, še posebej vabimo naše čitalce priljubljene revije "Tovariš", ker se je sklenilo, da bo šel gotovi odstotek od nam odločenega dobička za pomoč omenjeni reviji v domovini.